

Projekt

z dnia 27 kwietnia 2021 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU W BUSKU-ZDROJU**

z dnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2025**

Na podstawie art.12 pkt.11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2020 r. poz. 920 z póź. zm.) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1, ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz. 218 z póź. zm.) Rada Powiatu w Busku–Zdroju uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2025, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Busku–Zdroju.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Powiatu w Busku-Zdroju
z dnia 2021 r.

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY
W RODZINIE NA LATA
2021–2025**

Opracowano w Powiatowym Centrum
Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju

Spis treści

WPROWADZENIE	2
ROZDZIAŁ I: PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU	4
ROZDZIAŁ II: CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	10
ROZDZIAŁ III: DIAGNOZA ZAGROŻENIA PRZEMOCĄ W RODZINIE W POWIECIE BUSKIM	17
ROZDZIAŁ IV: CELE PROGRAMU I ZAKŁADANE DZIAŁANIA	53
ROZDZIAŁ V: REALIZACJA PROGRAMU	58

WPROWADZENIE

*„Komu nie udało się zwyciężyć sercem lub rozumem,
usiłuje zwyciężyć przemocą”*

\ks. J. Popiełuszko

Przemoc w rodzinie była i jest obecna we wszystkich społeczeństwach bez względu na panujący ustrój polityczny czy też poziom rozwoju gospodarczego. Występuje często i przybiera najróżniejsze formy. Przemoc w rodzinie jeszcze do niedawna była postrzegana jako zjawisko dotyczące tylko nielicznych, a szczególnie osoby z niższych grup społecznych, ubogie, niewykształcone, z terenów wiejskich. Jednak w ciągu kilku ostatnich lat do świadomości społecznej zaczyna docierać fakt, iż przemoc domowa jest poważnym problemem, występującym we wszystkich grupach wiekowych, etnicznych i ekonomicznych. Zjawisko to niestety dotyka także osoby zamieszkujące powiat buski. Dotychczas na terenie powiatu zostały podjęte liczne działania, zmierzające w kierunku zatrzymania przemocy domowej. Jednak objęcie pomocą osób doświadczających przemocy w rodzinie okazało się niewystarczające i nie wyeliminowało problemu, gdyż osoby stosujące przemoc nadal funkcjonują w społeczeństwie i postępują tak samo. Rodzina jest naturalnym środowiskiem prawidłowego wzrostu i rozwoju fizycznego oraz intelektualnego człowieka. Stanowi źródło zaspokojenia wszystkich jego potrzeb, w tym przede wszystkim potrzeby miłości, bezpieczeństwa i akceptacji. Wyraża troskę o dobrostan fizyczny i psychiczny jej członków. Uczy zasad współżycia społecznego i właściwego postępowania, dbania o więzi i relacje międzyludzkie, eksploracji świata. Stanowi o istnieniu człowieka na ziemi. Rodzina jest także źródłem kształtowania się osobowości człowieka, nabywania przez niego różnych umiejętności, bogactwa doświadczeń, rozwoju aspiracji i zainteresowań. Dbanie o odpowiednie relacje wewnątrzrodzinne takie jak ochrona dóbr osobistych, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa jest także zadaniem państwa. Dlatego do zjawiska przemocy trzeba podejść kompleksowo i interweniować z każdej strony, więc w dalszym ciągu

niezbędne jest podejmowanie kolejnych działań zmierzających do stworzenia skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, aby jak najbardziej zminimalizować to zjawisko i objąć pomocą rodziny z grup ryzyka.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym utworzony został **Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025**, który jest kontynuacją Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020. Przedstawia on podstawy prawne działania oraz charakterystykę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu buskiego w oparciu o przeprowadzone w 2018 roku badania lokalne. Zawiera także cel główny i cele szczegółowe, zaplanowane działania, wymienia realizatorów i adresatów Programu. Istotną częścią Programu jest harmonogram realizowanych działań, który przedstawiony jest w Załączniku. Cele, działania i zadania Programu będą podlegały ewaluacji i odpowiadać na potrzeby mieszkańców powiatu buskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

ROZDZIAŁ I: PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

1. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- Ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.
- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks postępowania karnego
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny
- Ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- Uchwałę nr 16 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta"
- Powiatową Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2030 przyjęta uchwałą Rady Powiatu Buskiego nr XXIV/267/2021 w dniu 26.03.2021 r.
 - Kodeks postępowania cywilnego z dnia 17 listopada 1964 r.

2. ZADANIA USTAWOWE POWIATU W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Wyciąg z ustawy o przeciwdziałania przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.

Art. 6.

3. Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
 - 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
 - 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
 - 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.
4. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:
- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
 - 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
5. Środki na realizację i obsługę zadań, o których mowa w ust. 4, zapewnia budżet państwa.

2. Wyciąg z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.

Art. 1.

1. Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

Art. 2.

1. Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 7) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Art. 4.

1. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

3. Wyciąg z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.

Art. 7. Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 7) przemocy w rodzinie.

Art. 19. Do zadań własnych powiatu należy:

- 2) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- 12) prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.

Art. 20.

1. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- 3) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;

4. Wyciąg z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.

Art.1.

1. Ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

Art.2.

1. Ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności:

- 2) zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Art. 3.

Art. 3. Ilekroć przepisy niniejszej ustawy stanowią o:

1) osobie z zaburzeniami psychicznymi, odnosi się to do osoby:

- a) chorej psychicznie (wykazującej zaburzenia psychiatryczne),
- b) upośledzonej umysłowo,
- c) wykazującej inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

3. PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”

Procedura „Niebieskie Karty” to instytucjonalne narzędzie służące do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Artykuł 9d pkt 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje tą procedurę następująco: „*Procedura Niebieskie Karty*”

obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie." Ideą procedury jest współpraca między służbami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, działania wobec osób stosujących przemoc oraz na rzecz ochrony osób krzywdzonych.

Procedura rozpoczyna się w momencie wypełnienia formularza "Niebieska Karta-A" przez policjanta, pracownika socjalnego, przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia lub oświaty i powinna nastąpić w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, a w sytuacji, gdy ten kontakt jest niemożliwy może to nastąpić bez udziału tej osoby. Jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz „Niebieska Karta-A” wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona.

Formularz "Niebieska Karta-B" otrzymuje osoba dotknięta przemocą w rodzinie lub w przypadku przemocy wobec dziecka: rodzic, opiekun prawny lub faktyczny, osoba, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. Formularz jest dokumentem dla osób pokrzywdzonych, zawierającym definicję przemocy, praw człowieka, informację o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc. „Niebieskie Karty-B” nie przekazuje się osobie podejrzanej o stosowanie przemocy w rodzinie.

Formularz „Niebieska Karta-C” wypełniają członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i dokonują analizy sytuacji rodziny.

Wszczęcie procedury powinno występować nawet w sytuacjach, w których jedynie zaistniało podejrzenie stosowania przemocy, nawet nie poparte dowodami. Dopiero w toku prowadzenia procedury wymaga się, aby przypuszczenie stosowania przemocy zostało uzasadnione. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

W ramach swoich zadań członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej mają obowiązek:

- rozstrzygnąć czy przemoc w rodzinie ma miejsce,
- udzielić pomocy osobie doświadczającej przemocy,
- podjąć działania wobec osoby stosującej przemoc (informowanie o konsekwencjach czynów, motywowanie do podjęcia terapii, skierowanie do programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc),
- opracować indywidualny plan pomocy dla rodziny (który może ulegać zmianom wraz z rozwojem sytuacji).

Wszystkie podjęte działania mają na celu albo zatrzymać przemoc albo rozstrzygnąć o braku zasadności podejmowania działań.

ROZDZIAŁ II: CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

2.1. DEFINICJA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc w rodzinie w świetle przepisu art. 2 pkt 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie należy rozumieć jako:

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”*

* Ustawa jako członka rodziny definiuje "osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą".

2.2. CHARAKTERYSTYKA PRZEMOCY

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się:

-**intencjonalnością**, która określa działania sprawcy, jako zamierzone. Stosując przemoc sprawca pragnie przejąć kontrolę nad ofiarą. Jest on przekonany, iż wyłącznie on wie, jakie działania są dla ofiary najlepsze, stąd podejmuje w ważnych sprawach decyzje za swoją ofiarę, uznając ją za całkowicie niezdolną do decydowania o samej sobie,

-**asymetrią/brakiem równowagi sił**, która wynika z obecności w rodzinie wyraźnych różnic zarówno w aspekcie materialnym, ekonomicznym, fizycznym jak i psychicznym, społecznym czy kulturowym. Pojawiające się dysproporcje zwiększają przewagę sprawcy nad ofiarą, czyniąc ją coraz bardziej bezradną, bezsilną i bezbronną,

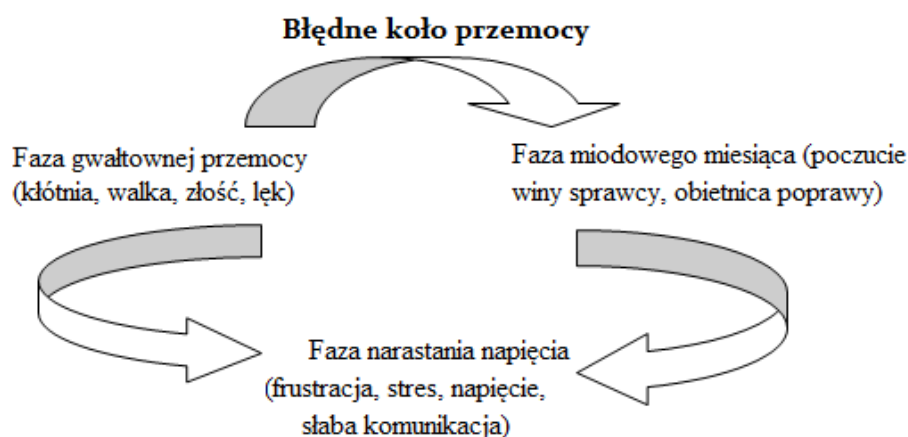
-**naruszeniem godności i praw** - sprawca wzbudza w ofierze poczucie bezwartościowości, pozbawia prawa do szacunku, ochrony zdrowia i godnego życia,

-**powodowaniem cierpienia i szkód fizycznych lub psychicznych** na skutek systematycznej przemocy ze strony partnera. Traumatyczne przeżycia wpływają na funkcjonowanie i zdrowie psychiczne. Osoby takie często żyją w przekonaniu, iż zasługują na takie wynaturzone i nieludzkie traktowanie. Popadają w niemoc i w ten sposób starają się usprawiedliwić własną bezsilność, wycofanie z działań skierowanych na otrzymanie pomocy, czy brak wsparcia z zewnątrz. Godzą się na przemoc, a winą za nią obarczają siebie.

FAZY I CYKL PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domowa nie jest jednorazowym czynem, zwykle powtarza się według zauważalnej prawidłowości zwanej cyklem przemocy. Przemoc domowa przebiega zwykle w trzech następujących po sobie fazach:

- faza narastającego napięcia, charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych;
- faza ostrej przemocy, w której następuje wybuch gniewu i wyładowania agresji;
- faza "miodowego miesiąca" to okres, w którym sprawca okazuje skruchę, miłość i na nowo „uwodzi” ofiarę, przeprosza, obiecuje poprawę, mówi, że to się więcej nie powtórzy. Jednak bez specjalistycznej pomocy kończy się to nawrotem przemocy spowodowanym wzrostem napięcia u sprawcy i cykl zaczyna się na nowo.

Rysunek 1 Fazy przemocy
Źródło: J. Mazur (2002,) s.33

Szerokie ujęcie problemu przemocy domowej pozwala wyodrębnić trzy główne typy tego zjawiska:

- przemoc, w której sprawcami są dorośli, tj. przemoc wobec partnerki/partnera, dziecka;
- przemoc, w której sprawcami są dzieci, tj. przemoc wobec rodziców, rodzeństwa;
- przemoc, w której sprawcami mogą być dorośli/ lub dzieci, tj. przemoc wobec osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych.

Każdy rodzaj przemocy ściśle powiązany jest z przyczynami i właściwościami tego zjawiska ma swój początek w rodzinie pochodzenia, a wzorce agresywnego zachowania są przekazywane z pokolenia na pokolenie. Przemoc dotyczy nie tylko współmałżonków lub partnerów, ale także dotyka dzieci, które przenoszą swoje agresywne zachowania na kontakty z rodzeństwem, a poza domem na kontakty z rówieśnikami w szkole i środowisku. Negatywne wzorce zachowań wyniesione z rodziny i powielane w życiu społecznym wracają do domu w postaci agresji i braku szacunku w stosunku do osób starszych.

2.3. FORMY PRZEMOCY

Najczęstsze formy przemocy w rodzinie to:

- 1. przemoc fizyczna**, np. bicie, popychanie, szarpanie, kopanie, duszenie, policzkowanie,
- 2. przemoc psychiczna**, np. obrażanie, wyzywanie, wyśmiewanie, szydzenie, okazywanie braku szacunku, poniżanie w obecności innych osób, kontrolowanie i ograniczanie kontaktu z bliskimi, poddawanie stałej krytyce,
- 3. przemoc seksualna**, np. wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi.
- 4. przemoc ekonomiczna**, np. zmuszanie do oddawania uzyskiwanych środków finansowych, uniemożliwienie podjęcia pracy, niezaspakajanie podstawowych potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie,

- 5. inny rodzaj zachowań**, np. pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności bądź wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków.

PRZYCZYNY PRZEMOCY

Zjawisko przemocy jest problemem złożonym, będącym wynikiem powiązania wielu różnych czynników. Wyróżnia się czynniki o podłożu:

- **biologicznym** – są głównie związane z cechami charakteru, ze szczególnym temperamentem, z występowaniem zaburzeń psychicznych, mikrouszkodzeniami układu nerwowego, ale także ze specyfiką demograficzną, trudnościami adaptacyjnymi człowieka, nadużywaniem substancji psychoaktywnych lub też wcześniejszymi zachowaniami agresywnymi i doświadczaniem przemocy;
- **środowiskowym** – mogą wystąpić, gdy rodzina posiada niski status socjoekonomiczny, a dodatkowo nastąpiła izolacja społeczna rodziny (stres związany z brakiem zatrudnienia, itp.);
- **społecznym** – składają się na nie wzorce zachowań i stosunki z najbliższymi, rodziną, przyjaciółmi, partnerami, w szkole, w miejscu pracy, w sąsiedztwie;
- **kulturowym** – to te, które tworzą klimat do powstania lub powstrzymania przemocy, np. normy kulturowe, społeczne, uwarunkowania historyczne;
- **ekonomicznym** – to te, które sprawiają, że problemy materialne rodziny przekładają się na niezadowolenie i frustracje jej członków i są niejednokrotnie ogniskiem zapalnym powtarzających się kłótni, a w konsekwencji przemocy.

SKUTKI PRZEMOCY

Z wielu badań wynika, że skutki przemocy domowej są zarówno krótkoterminowe, jak i długoterminowe, mogą też być odroczonymi w czasie. Długotrwałe pozostawanie w kręgu

destrukcyjnego oddziaływania przemocy wiąże się z przeżywaniem bardzo silnych i trudnych emocji, które mają wpływ na sposób myślenia o sobie ofiar, świadków i sprawców oraz na ich relacje z otoczeniem. Groźne jest to, że skutki psychologiczne pozostawania w relacji opartej na przemocy obserwujemy jeszcze po wielu latach od jej zakończenia. Skutki przemocy obserwowane u ofiar przemocy to m.in.: dotkliwie poczucie poniżenia i upokorzenie, lęk, rozpacz i smutek, poczucie osamotnienia, bezsilność czy bezradność. Ofiary wstydzą się tego, co je spotkało i czują się winne, że nie potrafiły odeprzeć ataków. Równocześnie może towarzyszyć im ogromna złość, żal i nienawiść do sprawców, ale również do świadków, którzy nie reagowali i nie pomagali. Ofiary myślą o sobie najczęściej negatywnie, np.: „jestem do niczego”, „sam jestem sobie winny”. Otoczenie postrzegają bardzo często jako wrogie i obojętne myśląc: „wszyscy są przeciwko mnie”, „nikogo nie obchodzi”. Takie wyobrażenia o sobie i o otoczeniu utrwala się i mają wpływ na zachowanie ofiar i ich relacje z otoczeniem w całym późniejszym życiu. Długofalowe skutki doświadczania przemocy to: obniżona samoocena, zaburzenia somatyczne, trwałe urazy psychiczne, zaniżone poczucie własnej wartości oraz problemy społeczne, takie jak trudności w nawiązywaniu kontaktów, skłonność do izolacji oraz częste myśli samobójcze.

MITY I STEREOTYPY NA TEMAT PRZEMOCY W RODZINIE

W społeczeństwie istnieje wiele mitów i stereotypów „tłumaczących” stosowanie przemocy w rodzinie. Poniżej zestawiono niektóre z nich, którym warto się przyjrzeć:

- *„Przemoc w rodzinie to sprawa prywatna, nikt nie powinien się wtrącać”, „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych”.*

Przemoc domowa jest przestępstwem, ściganym przez prawo, nie jest tylko „sprawą rodzinną”. Każdy, kto się o niej dowie jest zobowiązany poinformować o tym odpowiednie służby, w celu udzielenia wszechstronnej pomocy. Niektóre osoby nie potrafią poradzić sobie z problemami rodzinnymi bez ingerencji osób postronnych. Z drugiej strony wstydzą się lub boją mówić o tym, co dzieje się w domu. Interwencja z zewnątrz może niejednokrotnie zapobiec tragedii.

- *„Przemoc dotyczy tylko rodzin z marginesu społecznego”.*

Przemoc domowa występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej. Doświadczanie przemocy nie jest zależne od statusu społecznego, zdarza się także w tzw. „dobrych domach”.

- *„Oznaką przemocy są widoczne ślady na ciele ofiar”.*

Przemoc występuje w różnych formach, są to nie tylko zachowania pozostawiające siniaki czy złamania, ale także poniżanie, grożenie, zastraszanie, zmuszanie do określonych zachowań.

- *„Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol”.*

Stosowaniu przemocy często towarzyszy nadmierne picie alkoholu jednak nie zawsze uzależnienie od alkoholu jest powodem stosowania przemocy. Alkohol jest jednym z czynników „wyzwalających” przemoc, usprawiedliwieniem jej, ale nie jest przyczyną agresji. Picie alkoholu ułatwia sprawcy stosowanie przemocy i znęcanie się nad rodziną, jednak zauważa się, że podjęcie leczenia uzależnienia i utrzymywanie abstynencji nie powstrzymują sprawcy od stosowania przemocy wobec bliskich. Sprawcy przemocy w rodzinie nie zawsze są pod wpływem alkoholu.

- *„Ofiara przemocy wyraża na nią zgodę, gdyby było inaczej, odeszłaby od sprawcy”.*

Często ofiara przemocy jest tak osaczona i zastraszona przez sprawcę, iż nie widzi możliwości zmienienia sytuacji, w jakiej się znalazła. Przemoc doznawana od osoby bliskiej stanowi dla ofiary źródło prawdziwego cierpienia, często te osoby nie odchodzą od sprawcy z powodów wynikających z zależności od sprawcy, braku mieszkania i środków do życia.

- *„Jeśli ktoś jest bity, to znaczy, że sobie na to zasłużył”.*

Nikt nie ma prawa znęcać się, poniżać, maltretować i bić innych, nikt nie zasługuje na takie zachowanie bez względu na to, co powiedział lub zrobił. Za przemoc zawsze winę ponosi sprawca. Niezależnie od zachowania ofiary będzie on w stosunku do niej agresywny.

- *„Gwałt w małżeństwie nie istnieje”.*

Jest to niezgodne z prawdą. Zgodnie z art. 197 Kodeksu karnego gwałtem jest doprowadzenie innej osoby do poddania się czynowi nierządному lub do wykonania takiego czynu, stosując przemoc, groźbę bezprawną lub podstęp. Nie ma przepisu, że nie dotyczy to bliskich

napastnika, każdy ma prawo do decydowania o swoim życiu intymnym, a ślub i wspólne życie tego prawa nie odbiera. Przemoc seksualna ma miejsce także w małżeństwie.

Przemoc może mieć miejsce we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia lub statusu społecznego czy materialnego. Pamiętać również należy, iż zgodnie z prawem przemoc, wykorzystywanie, bicie, krzywdzenie osób bliskich jest przestępstwem, na które każdy ma prawo, a nawet obowiązek reagować. Świadectwem przemocy są nie tylko widoczne na ciele urazy – przemoc psychiczna nie pozostawia śladów. Osoby doznające przemocy znajdują się w bardzo trudnej sytuacji. Pozostawanie w związku pełnym krzywdzenia wynika między innymi z wyznawania tradycyjnych wartości takich jak miłość, trwałość małżeństwa, mylnego przeświadczenia, że sprawca jest dobry dla dzieci, gdyż ich nie bije, przekonania o zależności ekonomicznej od sprawcy i niemożności samodzielnego funkcjonowania, wiary w obietnice sprawcy, że się zmieni, nieracjonalnego obwiniania się za przemoc, czy też braku wiedzy na temat miejsca, gdzie osoba dotknięta przemocą może znaleźć bezpieczne schronienie i specjalistyczną pomoc.

ROZDZIAŁ III: DIAGNOZA ZAGROŻENIA PRZEMOCĄ W RODZINIE W POWIECIE BUSKIM

3.1. DZIAŁANIA POWIATU W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Powiat swoim zasięgiem obejmuje obszar ośmiu gmin. W jego skład wchodzi gminy: Busko-Zdrój, Gnojno, Nowy Korczyn, Pacanów, Solec-Zdrój, Stopnica, Tuczepy i Wiślica. Powiat buski liczył 71 596 mieszkańców według danych na koniec 2019 roku.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na każdą gminę obowiązek powołania takiego zespołu interdyscyplinarnego (art. 9a). Na terenie powiatu buskiego funkcjonuje 8 gminnych zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wśród których przeprowadzono badania ankietowe. W jego skład wchodzi przedstawiciele:

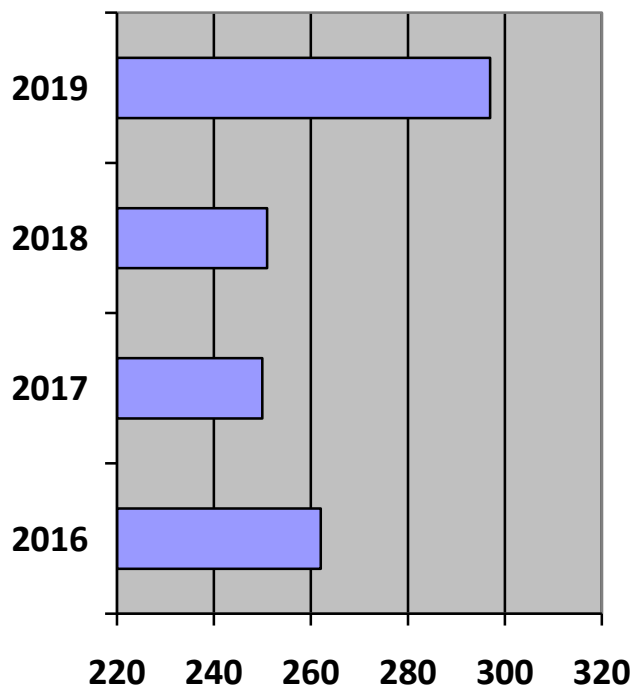
- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 3) policji,
- 4) oświaty,
- 5) ochrony zdrowia,
- 6) sądu,
- 7) organizacji pozarządowych.

Zespół interdyscyplinarny ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, a następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym patologią. Konieczne jest opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących

przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach. Do obowiązków zespołu należy również dokumentowanie podejmowanych zadań, a także ich efektów. Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych, nie mają z tego względu też dodatkowego wynagrodzenia za wykonywaną pracę. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej, gdzie zazwyczaj odbywają się posiedzenia, z częstotliwością nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

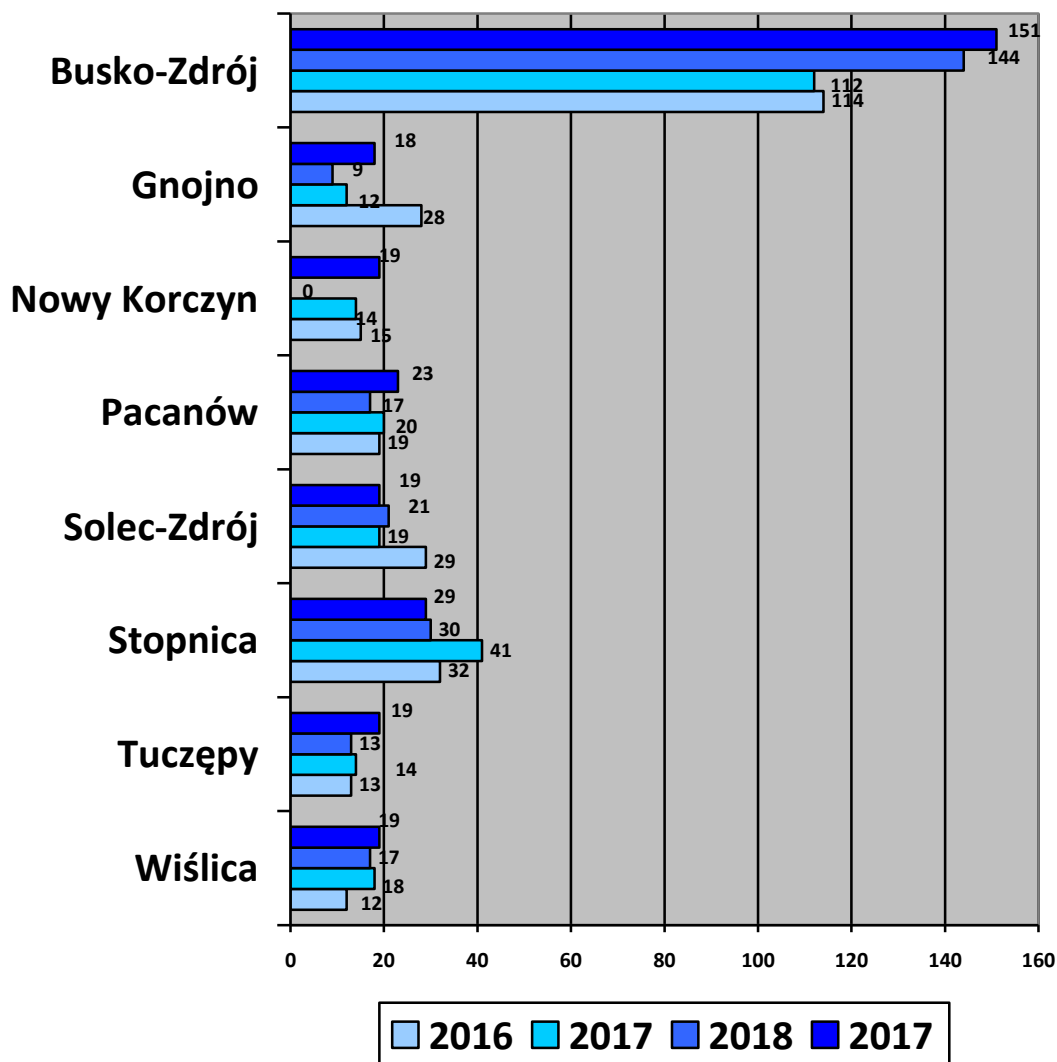
W przypadku podejrzenia sytuacji przemocy domowej wszczynana jest procedura „Niebieskie Karty” określona przez rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia. Procedura wszczynana jest w sytuacji, gdy dany podmiot w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych powziął podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

W wyniku prowadzonych badań zebrano dane statystyczne dotyczące ilości wszczynanej procedury „Niebieskie Karty” na terenie powiatu buskiego przez instytucje do tego uprawnione. W 2016 r. procedurę wszczęto 262 razy, w 2017 r. - 250 razy, w 2018 r. - 251 razy, a w 2019 r. założono 297 Niebieskich Kart na terenie powiatu buskiego. Liczba ta wzrasta w latach kolejnych. Dane te przedstawia poniższy wykres.

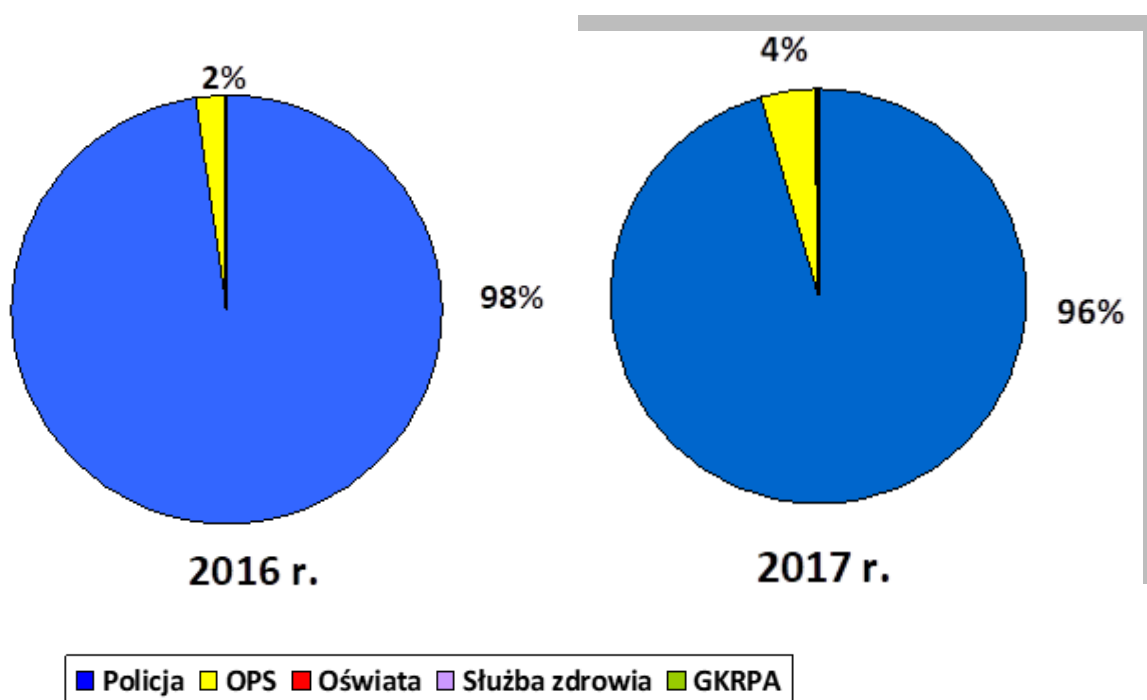
Wykres 1. Liczba założonych „Niebieskich Kart” w poszczególnych gminach

Równocześnie najwięcej wszczynanych procedur w sytuacji przemocy domowej było w gminie Busko-Zdrój. Wynika to z faktu, że jest ona największa i zamieszkuje ją najwięcej ludzi w porównaniu z pozostałymi gminami powiatu buskiego. W 2019 r. najwięcej „Niebieskich Kart”, oprócz gminy Busko-Zdrój, zostało założonych w gminie Stopnica.

Wykres 2. Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta” z podziałem na gminy

Jednocześnie instytucją, która najczęściej wszczyna procedurę w sytuacji przemocy w rodzinie jest Policja. W 2016 r. przez policjantów zostało założonych 256 z 262 (98%) „Niebieskich Kart”, a w 2017 r. - 239 z 250 (96%). Oprócz tego, w proces zwalczania zjawiska przemocy domowej zaangażowane są również ośrodki pomocy społecznej, w których zazwyczaj lokują się gminne zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Poniższe wykresy przedstawiają udział poszczególnych instytucji w inicjowaniu tej procedury.

Wykres 3. Procentowy udział poszczególnych instytucji w inicjowaniu procedury „Niebieskie Karty”

Przedstawione dane ukazują wyraźną tendencję zwiększania się liczby zakładanych „Niebieskich Kart” we wszystkich gminach powiatu buskiego. Może to świadczyć o większej wykrywalności skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu, a także o skuteczności podejmowanych działań wśród instytucji pomocowych. Równocześnie wskazuje to na zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej braku przyzwolenia wobec zjawiska przemocy w rodzinie, gdyż osoby pokrzywdzone muszą zgłosić problem i wezwać pomoc, co w dużej mierze jest podyktowane panującymi w społeczeństwie przekonaniem.

3.2. DZIAŁANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W BUSKU-ZDROJU W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

W strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju od 2017 r. funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Busku-Zdroju dzięki realizacji projektu pn. „Nowy Start–Nowe Życie”. Od 01.01.2019 r. jest możliwa kontynuacja działalności Ośrodka

w ramach projektu „Dla Dobra Rodziny”. Zakres świadczonych usług został rozszerzony. W Ośrodku pomocy udziela trzech psychologów, pracownik socjalny, lekarz psychiatra, terapeuta uzależnień/specjalista do pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie oraz prawnik. Ośrodek podejmuje następujące zadania:

1. realizacja Powiatowej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych,
2. realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
3. realizacja Powiatowego Programu działań profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie,
4. prowadzenie specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, prawnego i socjalnego,
5. zapewnienie całodobowego okresowego pobytu w Hostelu Ośrodka osób wymagających schronienia,
6. prowadzenie interwencyjnego telefonu zaufania, działającego w dni robocze,
7. podejmowanie działań na rzecz osób i rodzin będących w kryzysie, w tym dotkniętych przemocą w celu zapobiegania występowaniu lub pogłębianiu się dysfunkcji,
8. opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
9. udzielanie pomocy psychologicznej i wsparcia dla rodzin zastępczych oraz przeprowadzanie badań psychologicznych dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
10. interdyscyplinarna współpraca z pracownikami jednostek samorządowych, zajmujących się pomocą społeczną oraz innych instytucji z terenu powiatu: m.in. sądem, policją, szkołami, samorządami gminnymi, organizacjami pozarządowymi.

ŚWIADCZONA POMOC

1. Pomoc psychologiczna, prawna, lekarza psychiatry oraz terapeuty uzależnień/specjalisty pracującego z osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

W 2020 r. w Ośrodku Interwencji Kryzysowej z nieodpłatnej pomocy psychologicznej skorzystało 285 osób. Psychologowie łącznie przeprowadzili **1345** spotkań dotyczących sytuacji kryzysowych. Pomoc psychologiczna była świadczona także dla dzieci i młodzieży - łącznie 119 osób (89 osób w wieku 5-15 lat, 30 osób w wieku 16-19 lat). Prawnik udzielił 154 porad prawnych dla 63 osób, świadczył on pomoc prawną w ramach umowy zlecenie – 216 h. Klienci również mieli możliwość skorzystania z pomocy terapeuty uzależnień/specjalisty pracującego z osobami stosującymi przemoc w rodzinie, który zatrudniony był na umowę zlecenie. Terapeuta łącznie udzielił 91 porad, a z pomocy specjalisty skorzystało 23 osoby. Swoje usługi świadczył także lekarz psychiatra. Z pomocy psychiatrycznej skorzystało 29 osób. Psychiatra udzielił 54 konsultacji psychiatrycznych. Najczęstszymi problemami z jakimi klienci zgłaszali się do OIK były: problem przemocy w rodzinie, trudności wychowawcze, konflikty rodzinne, konflikty małżeńskie, trudne warunki życiowe, problem uzależnienia w szczególności od alkoholu i narkotyków oraz znalezienie się w sytuacjach kryzysowych.

2. Hostel

W ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej funkcjonuje Hostel. Hostel posiada 9 miejsc noclegowych i bazę sanitarno-kuchenną. Hostel jest miejscem całodobowego schronienia, przeznaczony jest dla osób, które znalazły się nagle w sytuacji kryzysowej, zagrażającej ich zdrowiu lub życiu. Mogą one wówczas skorzystać z czasowego schronienia. Mieszkańcy hostelu mają możliwość korzystania ze stałej profesjonalnej pomocy m.in: psychologa, prawnika, pracownika socjalnego, lekarza psychiatry oraz terapeuty uzależnień/specjalisty pracującego z osobami stosującymi przemoc w rodzinie. Czas pobytu w hostelu zależy od sytuacji podopiecznego.

3. Telefon Zaufania

W ramach projektu „Dla Dobra Rodziny” funkcjonuje Interwencyjny Telefon Zaufania. Interwencyjny telefon zaufania przeznaczony jest do zgłaszania przez służby powiatu

buskiego potrzeby nagłej, interwencyjnej pomocy psychologicznej. Podczas dyżuru telefonu zaufania udziela się wsparcia psychologicznego, w uzasadnionych przypadkach informuje odpowiednie służby lub podejmuje interwencje środowiskowe, a także udziela się informacji o możliwości skorzystania z pomocy innych instytucji.

4. Grupa wsparcia dla osób doznających przemocy.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie organizowane są grupy wsparcia dla osób z powiatu buskiego, które doświadczały przemocy w rodzinie. Spotkania prowadzone są przez psychologów Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz specjalistę zatrudnionego w ramach projektu „Dla Dobra Rodziny” - terapeuta na grupy wsparcia. Warsztaty odbywają się systematycznie, w każdą drugą i czwartą środę miesiąca. Celem prowadzonych zajęć jest edukacja na temat zjawiska przemocy, a także wskazywanie na skuteczne sposoby jej przeciwdziałania. Praca w grupie opiera się również na własnych doświadczeniach uczestniczek. Głównym rezultatem jest zwiększenie poczucie sprawstwa oraz ochrony własnych praw i godności osobistej adresatek spotkań.

4. Samopomocowa grupa wsparcia dla młodzieży

W ramach działań profilaktycznych odbywają się warsztaty dwóch samopomocowych grup wsparcia dla młodzieży. Celem spotkań jest między innymi wzmocnienie poczucia własnej wartości, udział w treningach asertywnej komunikacji, poznawanie sposobów radzenia sobie ze stresem, napięciem, niepokojem i innymi negatywnymi emocjami, budowanie relacji w grupie oraz integracja z uczestnikami. Dla członków grupy organizowane są również wycieczki.

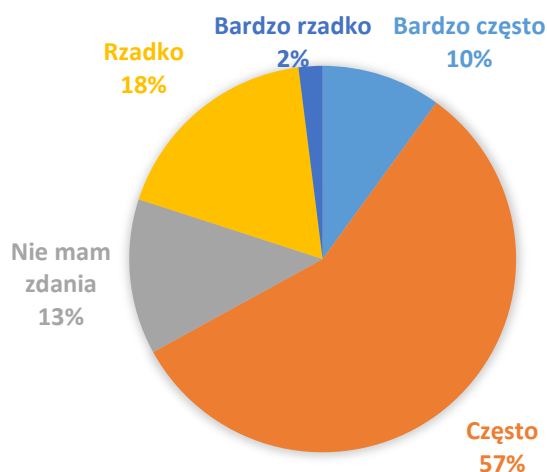
3.3. BADANIA PRZEPROWADZONE WŚRÓD OSÓB PRACUJĄCYCH W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE POWIATU BUSKIEGO

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Busku-Zdroju w ramach Programu Osłonowego pt. „Razem pokonamy przemoc” w 2018 przeprowadził badanie ankietowe skierowane do osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zespołach

interdyscyplinarnych na terenie powiatu buskiego. Na potrzeby badania została skonstruowana ankieta, mająca na celu dokonanie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu buskiego oraz analizę czynników utrudniających pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zgłaszanych oczekiwań. Ankieta zawierała 15 pytań, wszystkie odpowiedzi były anonimowe. Poniżej przedstawiono analizę wyników badania ankietowego.

PYTANIE 1 - Jak często Pani/Pana zdaniem zjawisko przemocy w rodzinie występuje na terenie powiatu buskiego?

Wyniki badań przedstawiają, że 67% członków zespołów interdyscyplinarnych uważa, że zjawisko przemocy występuje z dużym nasileniem na terenie powiatu. Tylko 20% ocenia, że zjawisko przemocy ma małe nasilenie.

Wykres 4. Nasilenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu buskiego

PYTANIE 2 – Jak wg Pana/Pani odróżnić konflikt w rodzinie od przemocy w rodzinie?

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. wyraźnie określa definicję przemocy w rodzinie i konfliktu.

PRZEMOC DOMOWA to jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

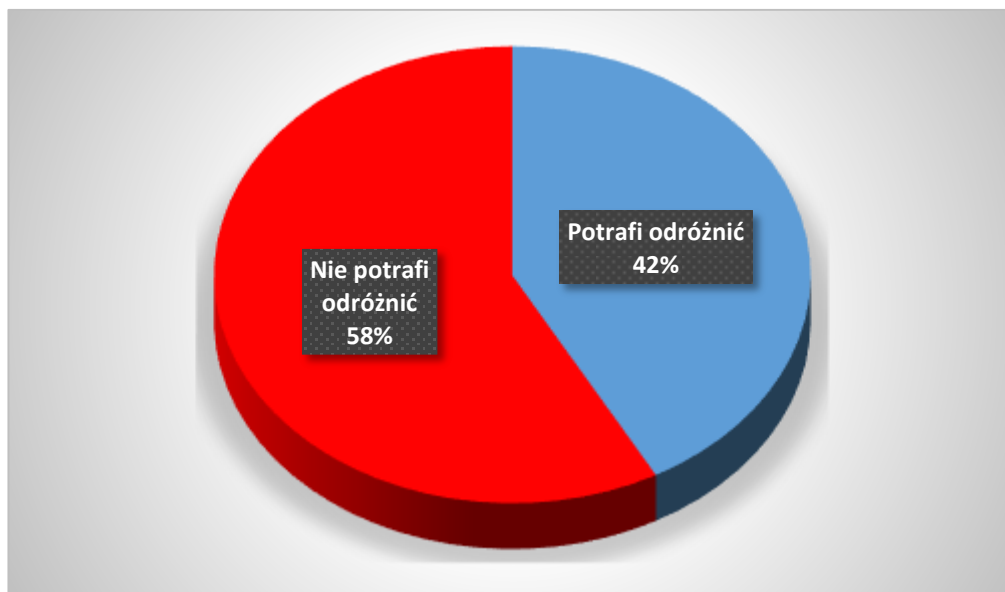
KONFLIKT to jednorazowe lub powtarzalne epizody, sprzeczności celów, potrzeb i/lub wartości pomiędzy członkami rodziny.

W poniższej tabeli dokonano porównania cech przemocy i konfliktu.

	Konflikt w rodzinie	Przemoc w rodzinie
Intencja	SPRZECZNOŚĆ	KONTROLA
Równowaga sił	RACZEJ TAK	NIE
Naruszanie praw	NIE / RACZEJ NIE	TAK
Cierpienie	CZĘSTO	TAK
Potencjalny pozytywny rozwój bez ingerencji z zewnątrz	MOŻLIWY	NIEMOŻLIWY

Tabela 1. Charakterystyka przemocy i konfliktu

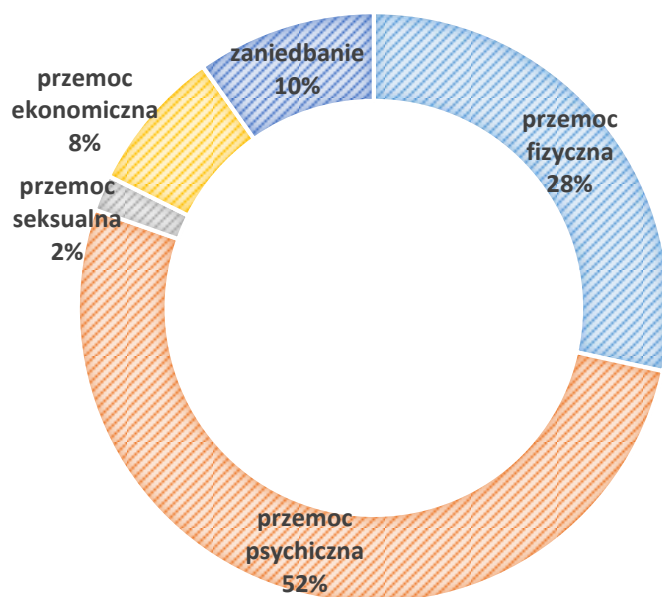
Analiza odpowiedzi pokazuje, że wiele osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie zna wyżej wymienionych cech zjawisk lub opisu zbliżonego. W kilku ankietach nie napisano żadnej odpowiedzi (puste pole) lub przedstawiono odpowiedź całkowicie nie na temat. Wyniki badań pokazują, że 42% osób potrafi rozróżnić definicję konfliktu od definicji przemocy w rodzinie, a 58% badanych ma w tym trudność.

Wykres 5. Odróżnienie definicji przemocy w rodzinie od definicji konfliktu.

PYTANIE 3 – Jaki rodzaj przemocy jest Pana/Pani zdaniem najczęstszy na terenie naszego powiatu?

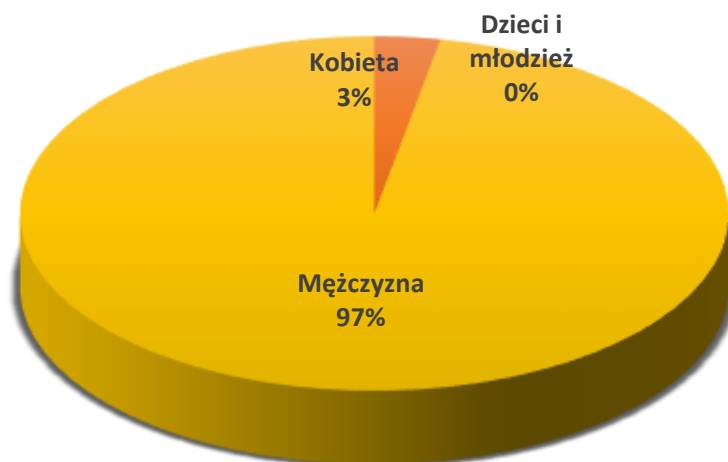
Jak wynika z analizy ankiet dominującym rodzajem przemocy na terenie powiatu buskiego jest przemoc psychiczna (52%) oraz przemoc fizyczna (28%). Kolejnymi rodzajami przemocy występującej w powiecie jest zaniedbanie (10%), przemoc ekonomiczna (8%) oraz przemoc seksualna (2%).

Wykres 6. Rodzaje przemocy występującej na terenie powiatu buskiego

PYTANIE 4 – Kto najczęściej jest Pana/Pani zdaniem sprawcą przemocy w rodzinie na terenie powiatu buskiego?

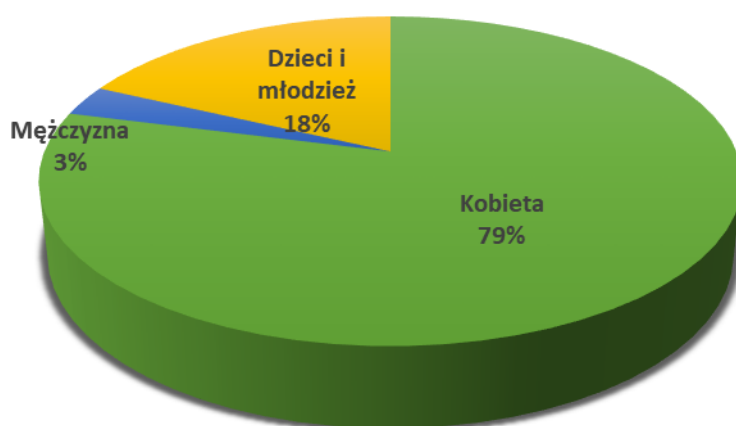
Zdaniem większości osób pracujących w zespołach interdyscyplinarnych (97%), najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie jest mężczyzna. Kobiety zdecydowanie rzadziej występują jako sprawcy przemocy w rodzinie – tak twierdzi zaledwie 3% osób badanych. Podobne wyniki uzyskuje się w gminach. To mężczyźni stanowią większość sprawców przemocy w rodzinie.

Wykres 7. Osoba stosująca przemoc w rodzinie – podział ze względu na płeć.

PYTANIE 5 – Kto najczęściej jest Pana/Pani zdaniem osobą doświadczającą przemocy w rodzinie na terenie powiatu buskiego?

Osobami doznającymi przemocy domowej, według specjalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, są najczęściej kobiety (79%) oraz dzieci i młodzież (18%). Znacznie rzadziej ofiarami stają się mężczyźni (3%).

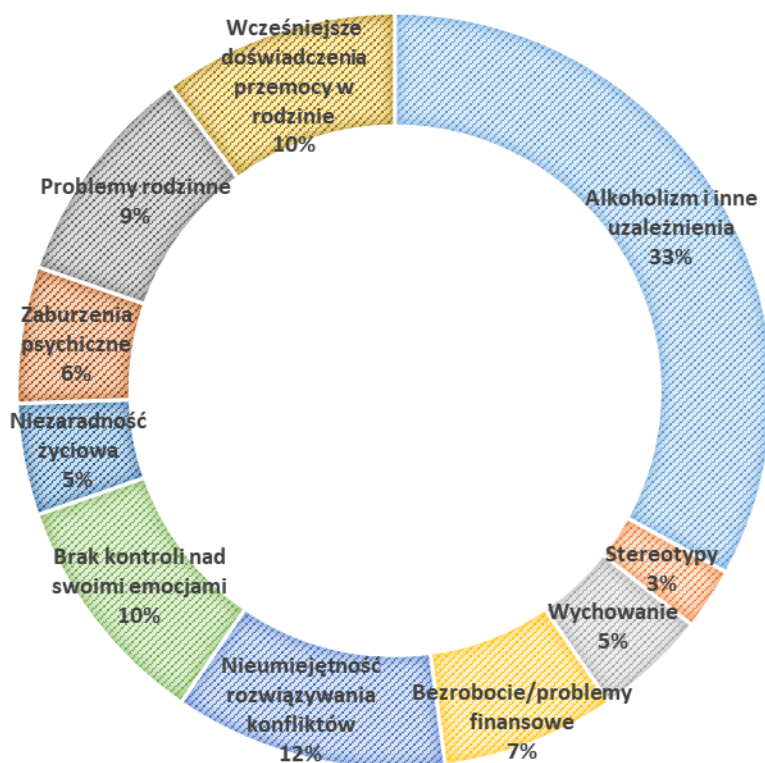
Wykres 8. Osoba doznająca przemocy w rodzinie – podział ze względu na płeć.

PYTANIE 6 – Jakie są Pana/Pani zdaniem główne przyczyny występowania przemocy w rodzinie na terenie powiatu buskiego?

Tabela przedstawia wyniki dla powiatu buskiego. Z analizy wynika, że w gminach wyniki rozkładają się bardzo podobnie.

Przyczyny	Ilość %
Alkoholizm i inne uzależnienia	33%
Nieumiejętność rozwiązywania konfliktów	12%
Brak kontroli nad swoimi emocjami	10%
Wcześniejsze doświadczenia przemocy w rodzinie	10%
Problemy rodzinne	9%
Bezrobocie/problemy finansowe	7%
Zaburzenia psychiczne	6%
Wychowanie	5%
Niezaradność życiowa	5%
Stereotypy	3%

Tabela 2. Przyczyny występowania przemocy w rodzinie

Wykres 9. Przyczyny występowania przemocy w rodzinie

Specjaliści pracujący w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie jako najczęstszą przyczynę przemocy w rodzinie podają alkoholizm i inne uzależnienia (33%). Znaczny wpływ na występowanie zjawiska przemocy ma także nieumiejętność rozwiązywania konfliktów (12%), które z czasem być może przechodzą w przemoc, brak kontroli nad emocjami (10%), wcześniejsze doświadczenia przemocy w rodzinie (10%) oraz problemy rodzinne (9%). Jednak takie zróżnicowanie może sugerować, że wiele z tych rzadziej występujących przyczyn może istnieć jednocześnie i prowadzić do powstania zjawiska przemocy w rodzinie.

PYTANIE 7 – Jakiej pomocy Pana/Pani zdaniem potrzebują osoby doświadczające przemocy w rodzinie?

Poniżej przedstawiono opinie specjalistów z całego powiatu:

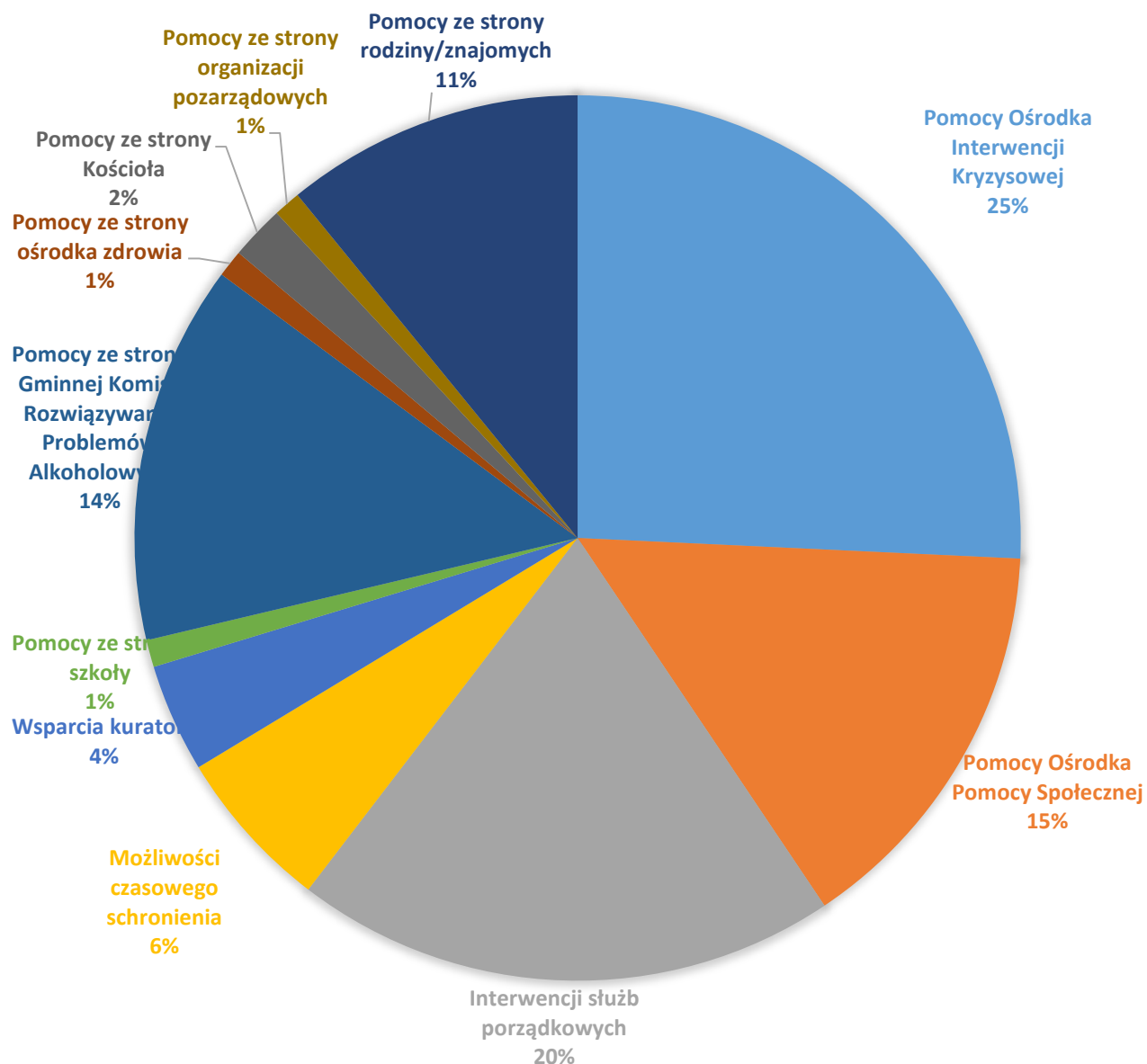
Instytucja pomocowa	Ilość %
Pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej	25%
Interwencji służb porządkowych	20%
Pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej	15%
Pomocy ze strony Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	14%
Pomocy ze strony rodziny/znajomych	11%
Możliwości czasowego schronienia	6%
Wsparcie kuratora	4%
Pomocy ze strony Kościoła	2%
Pomocy ze strony szkoły	1%
Pomocy ze strony ośrodka zdrowia	1%
Pomocy ze strony organizacji pozarządowych	1%

Tabela 3. Instytucje i organizacje, których pomocy potrzebują osoby doświadczające przemocy w rodzinie

Co czwarta osoba, pracująca w zespole interdyscyplinarnym twierdzi, że w pierwszej kolejności osoby doświadczające przemocy w rodzinie potrzebują pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Podyktowane jest to głównie tym, iż w tej instytucji można otrzymać kompleksową pomoc psychologiczną, prawną oraz socjalną, a także możliwości w postaci możliwości skorzystania z miejsca tymczasowego schronienia. Wsparcie oferowane przez OIK jest świadczone głównie wobec osób znajdujących się w kryzysowych sytuacjach życiowych,

a taką jest z pewnością sytuacja przemocy domowej.

W dalszej kolejności w przypadku doświadczania przemocy ze strony najbliższych osoby ankietowane wyróżniły konieczność interwencji służb porządkowych (20%), pomocy ośrodka pomocy społecznej (15%), GKRPA (14%) oraz pomocy ze strony rodziny/znajomych (11%). Rozkład procentowy szczegółowo przedstawia poniższy wykres.

Wykres 10. Instytucje i organizacje, których pomocy potrzebują osoby doświadczające przemocy w rodzinie

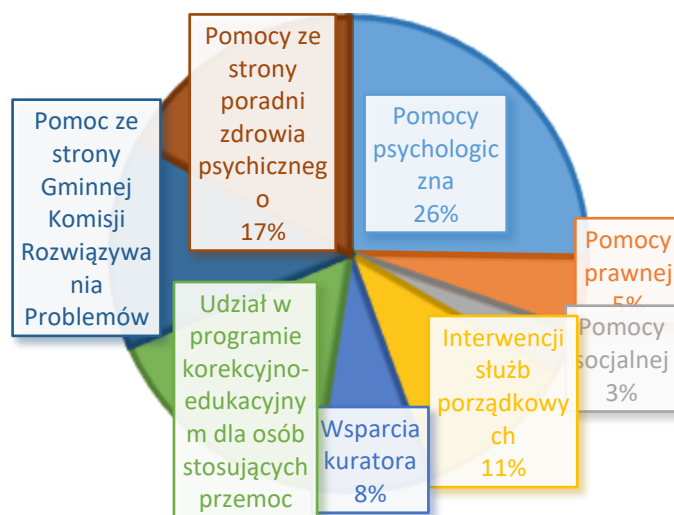
Przedstawione wyniki prowadzą do wniosku, że zjawisku przemocy w rodzinie można przeciwdziałać jedynie podejmując wspólne działania interdyscyplinarne. Świadczy to o tym, że wszystkie wymienione instytucje i osoby powinny wzajemnie współpracować i uzupełniać swoje zadania. Istotne jest zatem rozpoznanie potrzeb klienta, prawidłowa ocena sytuacji oraz podjęcie współpracy interdyscyplinarnej.

PYTANIE 8 – Jakiej pomocy Pana/Pani zdaniem potrzebują osoby stosujące przemoc w rodzinie?

Poniżej przedstawiono otrzymane wyniki na postawione pytanie.

Rodzaj pomocy	Ilość %
Pomocy psychologiczna	25%
Pomocy ze strony poradni zdrowia psychicznego	17%
Udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc	16%
Pomoc ze strony Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	14%
Interwencji służb porządkowych	11%
Wsparcia kuratora	8%
Pomocy prawnej	5%
Pomocy socjalnej	3%

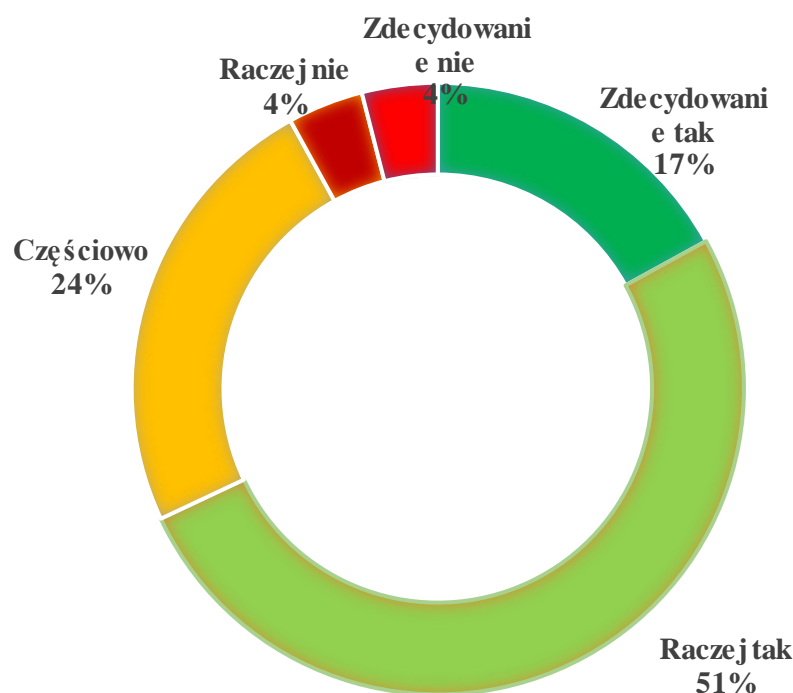
Tabela 4. Instytucje i organizacje, których pomocy potrzebują osoby stosujące przemoc w rodzinie

Wykres 11. Instytucje i organizacje, których pomocy potrzebują osoby stosujące przemoc w rodzinie

Członkowie zespołów interdyscyplinarnych wyrazili opinię, że wobec osób stosujących przemoc w rodzinie priorytetowa jest **pomoc psychologa (25%), poradni zdrowia psychicznego (17%), udział w programie korekcyjno-edukacyjnym (16%), pomoc ze strony GKRPA (14%)** oraz **interwencja służb porządkowych (11%)**. Jest to potwierdzeniem faktu, że zjawisko przemocy nie zostanie pozytywnie zakończone bez pomocy zewnętrznej. Jednocześnie zebrane wyniki wskazują, że w walce z przemocą w rodzinie istnieje potrzeba udzielenia specjalistycznej pomocy osób lub instytucji. To wskazuje o konieczności prowadzenia działań przez profesjonalistów (psychologowie, terapeuci, lekarze) i wskazuje ich kluczową rolę w przeciwdziałaniu zjawisku przemocy w rodzinie.

PYTANIE 9 – Czy uważa Pan/Pani, że osoby doświadczające przemocy w rodzinie mogą otrzymać skuteczną pomoc od instytucji pomocowych na terenie powiatu buskiego?

Wykres 12. Skuteczność pomocy wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie na terenie powiatu

Większość specjalistów pracujących w zespołach interdyscyplinarnych ocenia, że osobom doświadczającym przemocy można skutecznie pomóc (68%). Wskazuje to na dużą chęć niesienia pomocy i wiarę w możliwości, jakie służby i instytucje pomocowe oferują osobom uwikłanym w przemoc.

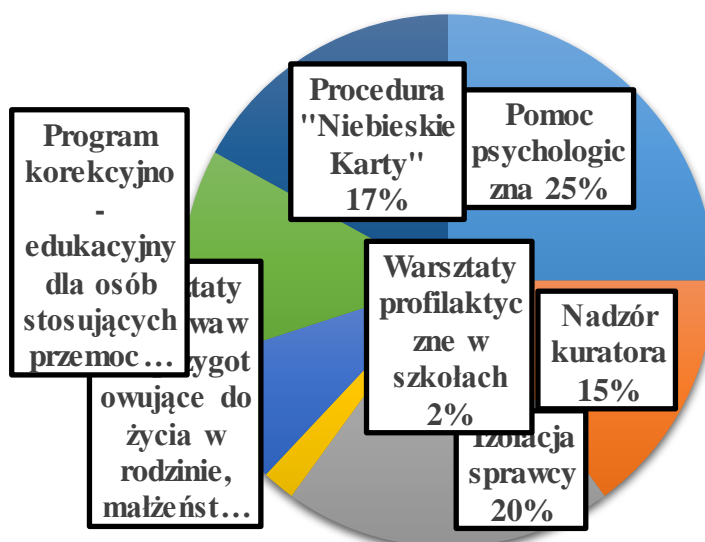
PYTANIE 10 – Jakie sposoby Pana/Pani zdaniem są najbardziej skuteczne w zapobieganiu przemocy w rodzinie?

Zebrane wyniki przedstawiono w poniższej tabeli i wykresie.

Sposoby zapobiegania przemocy w rodzinie	Ilość %
Pomoc psychologiczna	25%
Izolacja sprawcy	20%
Procedura "Niebieskie Karty"	17%
Nadzór kuratora	15%
Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie	13%
Warsztaty wychowawcze/przygotowujące do życia w rodzinie, małżeństwie	8%
Warsztaty profilaktyczne w szkołach	2%

Tabela 5. Sposoby zapobiegania przemocy w rodzinie

Wykres 13. Sposoby zapobiegania przemocy w rodzinie

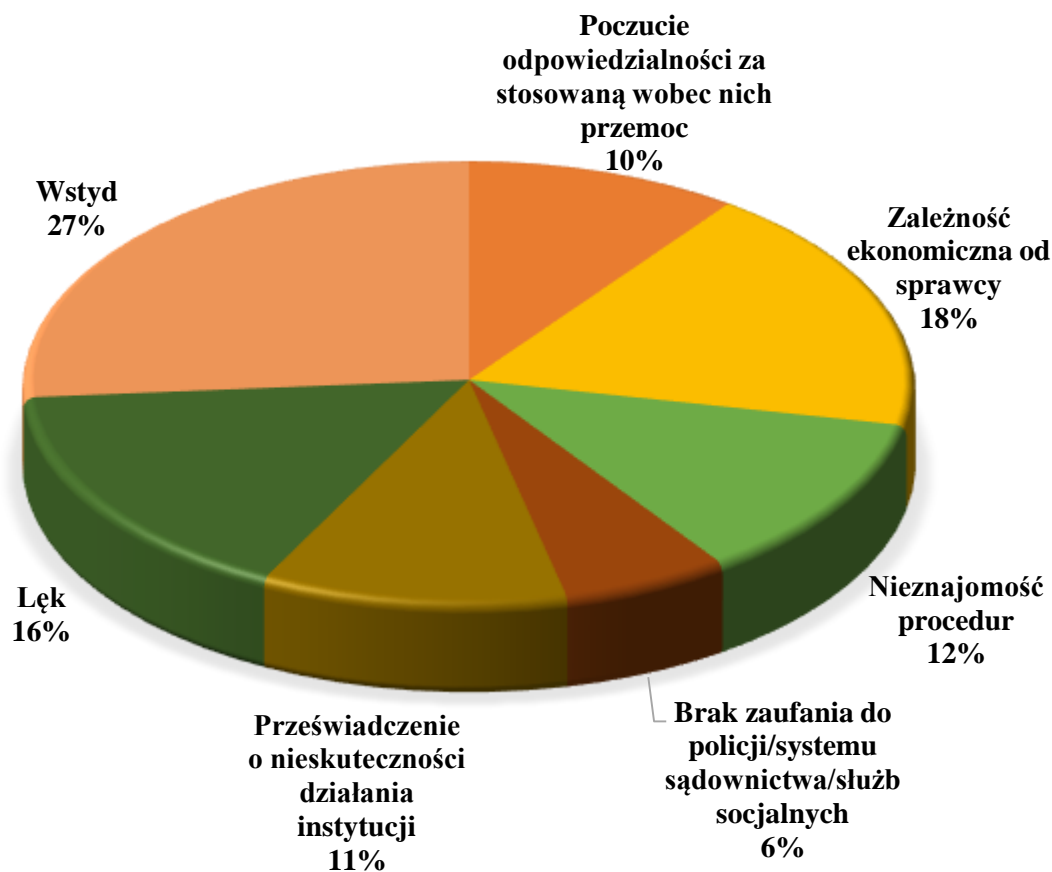
Według badanych najskuteczniejsza w zapobieganiu (%) przemocy w rodzinie na terenie powiatu będzie pomoc psychologiczna (25%), izolacja sprawcy (25%), procedura „Niebieskie Karty” (17%), nadzór kuratora (15) oraz program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie (13%). Jako najmniej skuteczne zostały ocenione warsztaty wychowawcze do życia w rodzinie (8%) i warsztaty profilaktyczne w szkołach (2%).

PYTANIE 11 – Co według Pana/Pani powstrzymuje osoby doznające przemocy od poszukiwania wsparcia instytucji i służb?

Czynniki powstrzymujące od poszukiwania wsparcia w sytuacji przemocy	Ilość %
Wstyd	26%
Zależność ekonomiczna od sprawcy	18%
Lęk	16%
Nieznajomość procedur	12%
Przeświadczenie o nieskuteczności działania instytucji	11%
Poczucie odpowiedzialności za stosowaną wobec nich przemoc	10%
Brak zaufania do policji/systemu sądownictwa/służb socjalnych	6%

Tabela 6. Czynniki powstrzymujące osoby doznające przemocy od poszukiwania wsparcia według ankietowanych

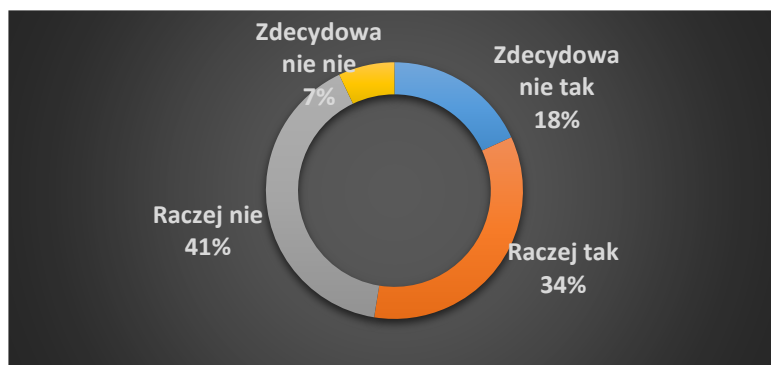
Według ankietowanych największym czynnikiem powstrzymującym osoby doznające przemocy w rodzinie przed szukaniem pomocy jest wstyd (26%), zależność ekonomiczna (18%), lęk (16%). Brak zaufania do instytucji pomocowych nie jest czynnikiem powstrzymującym, gdyż wartość procentowa jest niska (6%).

Wykres 14. Czynniki powstrzymujące osoby doznające przemocy od poszukiwania wsparcia według ankietowanych

PYTANIE 12 – Czy praca w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest dla Pana/Pani obciążająca?

O skuteczności działań świadczyć będzie między innymi czynnik związany z obciążeniem pracą. Czynnikiem dość często spotykanym i nierozumianym. Jest ciągła chęć „dokładania” pracy pracownikom ze względu na oszczędności finansowe instytucji, gmin, powiatów. Zebrane wyniki ankiet z całego powiatu wskazują, że 53% osób badanych ocenia swoją pracę jako obciążającą. Zebrane wyniki uwzględnia poniższy wykres.

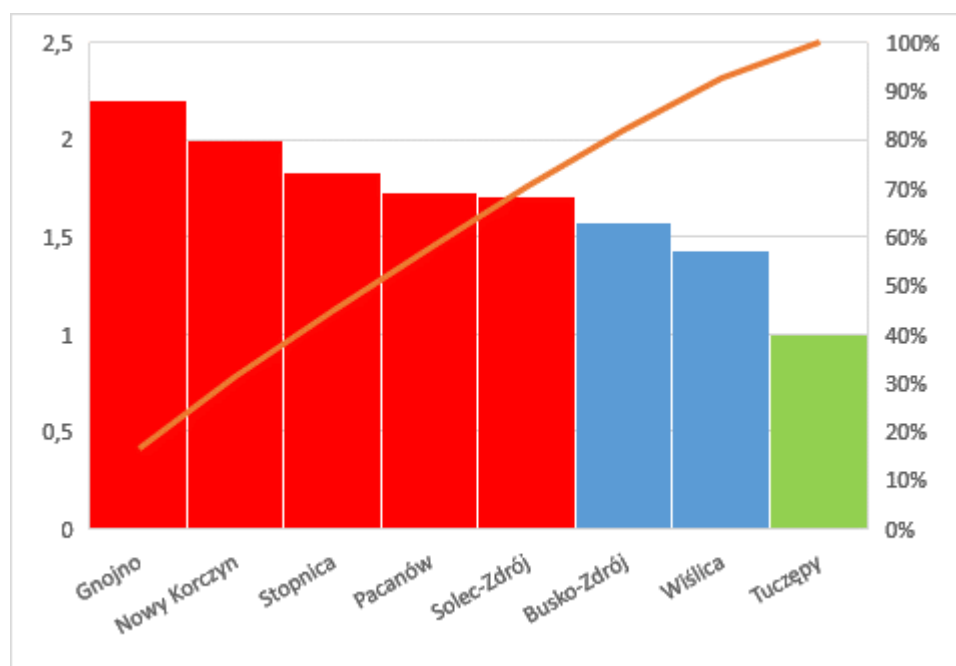
Wykres 15. Obciążenie pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Poniżej przedstawiono wyniki badania w poszczególnych miejscowościach. Wprowadzono wskaźnik oceny obciążenia pracą, liczony jako średnia w danej miejscowości. Im większa wartość tego wskaźnika, tym większe obciążenie pracą w systemie przeciwdziałania przemocy (np. wartości wskaźnika równe 2 oznaczają duże obciążenie, a wartość równa 0 oznacza brak obciążenia).

Ocena obciążenia pracą	Pacanów	Nowy Korczyn	Solec-Zdrój	Stopnica	Wiślica	Busko-Zdrój	Tuczępy	Gnojno
Zdecydowanie tak	18%	14%	29%	33%	29%	7%	0%	40%
Raczej tak	45%	71%	14%	17%	14%	50%	10%	40%
Raczej nie	27%	14%	57%	50%	29%	36%	80%	20%
Zdecydowanie nie	9%	0%	0%	0%	29%	7%	10%	0%
Średnia ocena obciążenia pracą	Raczej tak	Raczej tak	Raczej tak	Raczej tak	Raczej tak/raczej nie	Raczej tak/raczej nie	Raczej nie	Raczej tak/ Zdecydowanie tak
Wskaźnik oceny obciążenia pracą	1,73!!	2,00!!	1,71!!	1,83!!	1,43	1,57	1,00	2,20!!

Tabela 7. Obciążenie pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Gminy, w których osoby pracujące w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, odczuwają największe obciążenie pracą to: Gnojno, Nowy Korczyn, Stopnica, Pacanów, Solec-Zdrój. Ankietowani z Tuczap oceniają, że praca w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie raczej nie jest dla nich obciążająca. W Wiślicy oraz w Busku-Zdroju odczucia ankietowanych są optymalne, neutralne. Na poniższym wykresie ukazano wielkość obciążenia zawodowego pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w poszczególnych gminach powiatu buskiego. Słupki ponad brązową linią oznaczają obciążenie, które moglibyśmy ocenić jako za duże.

Wykres 16. Obciążenie pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w poszczególnych gminach

PYTANIE 13 – Co uważa Pan/Pani za najbardziej obciążające w pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

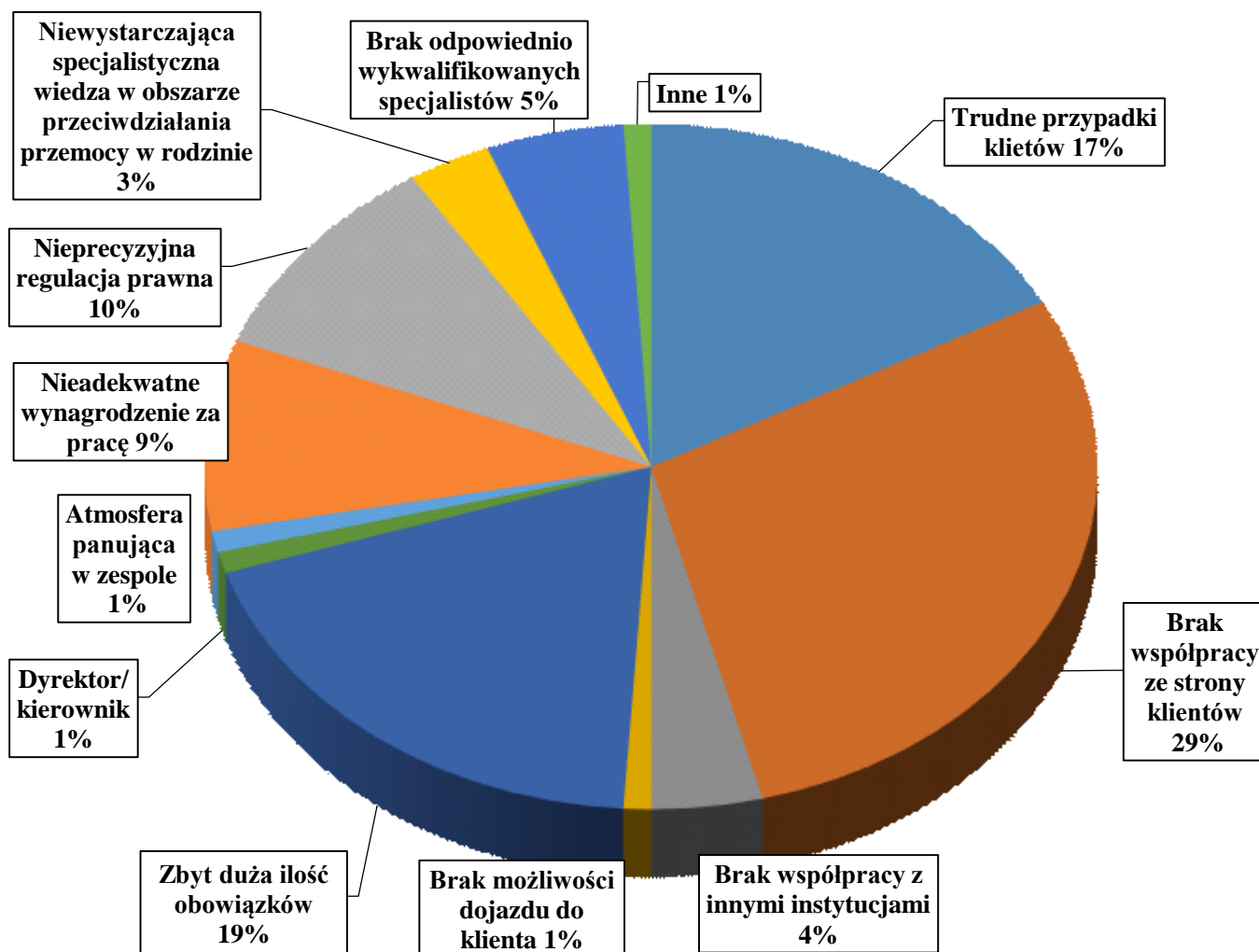
W tabeli poniżej przedstawiono czynniki, które osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie uważają za najbardziej obciążające.

Czynniki	Ilość %
Brak współpracy ze strony klientów	29%
Zbyt duża ilość obowiązków	19%
Trudne przypadki klientów	17%
Nieprecyzyjna regulacja prawna	10%
Nieadekwatne wynagrodzenie za pracę	9%
Brak odpowiednio wykwalifikowanych specjalistów	5%
Brak współpracy z innymi instytucjami	4%
Niewystarczająca specjalistyczna wiedza w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3%
Brak możliwości dojazdu do klienta	1%
Dyrektor/kierownik	1%
Atmosfera panująca w zespole	1%
Inne, jakie?	1%

Tabela 8. Czynniki powodujące obciążenie pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Największe obciążenie odczuwalne przez członków zespołów interdyscyplinarnych spowodowane jest przez: **brak współpracy z klientami** (29%), **zbyt dużą ilość obowiązków** (19%), **trudne przypadki klientów** (17%). Dodatkowo specjaliści wskazują na konieczność zmiany regulacji prawnej w kwestii przeciwdziałania przemocy w rodzinie, podwyższenia wynagrodzenia za pracę, zatrudnianie odpowiednio wykwalifikowanych specjalistów, nawiązanie współpracy z innymi instytucjami oraz zdobywania specjalistycznej wiedzy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Procentowe rozłożenie wskazanych wyżej czynników pokazuje dokładnie poniższy wykres.

Wykres 17. Czynniki powodujące obciążenie pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Czynniki powodujące obciążenie pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie są różne w poszczególnych gminach. Szczegółowe dane pokazuje poniższa tabela.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2021-2025

Rodzaj pomocy	Pacanów	Nowy Korczyn	Solec-Zdrój	Stopnica	Wiślica	Busko-Zdrój	Tuczępy	Gnojno
Trudne Przypadki klientów	14%	14%	12%	24%	23%	18%	13%	17%
Brak współpracy ze strony klientów	19%	24%	29%	29%	38%	36%	22%	33%
Brak współpracy z innymi instytucjami	0%	0%	0%	6%	0%	3%	17%	8%
Brak możliwości dojazdu do klienta	10%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zbyt duża ilość obowiązków	24%	24%	6%	12%	23%	21%	17%	17%
Dyrektor/kierownik	0%	0%	0%	6%	0%	3%	0%	0%
Atmosfera panująca w zespole	5%	0%	0%	0%	0%	0%	4%	0%
Nieadekwatne wynagrodzenie za pracę	5%	19%	18%	12%	0%	9%	4%	0%
Nieprecyzyjna regulacja prawna	5%	10%	24%	6%	8%	6%	22%	0%
Niewystarczająca specjalistyczna wiedza w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	5%	10%	0%	0%	8%	0%	0%	8%
Brak odpowiednio wykwalifikowanych specjalistów	10%	0%	12%	6%	0%	3%	0%	17%
Inne	5%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Tabela 9. Czynniki powodujące obciążenie pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w poszczególnych gminach

Czynniki, które się powtarzają w każdej z gmin jest: brak współpracy z klientami, oraz trudne przypadki klientów lub zbyt duża ilość obowiązków. Pojawienie się jednocześnie przynajmniej dwóch z tych czynników powoduje zatem znaczące odczuwanie obciążenia w pracy. W następnej kolejności jest to nieadekwatne wynagrodzenie.

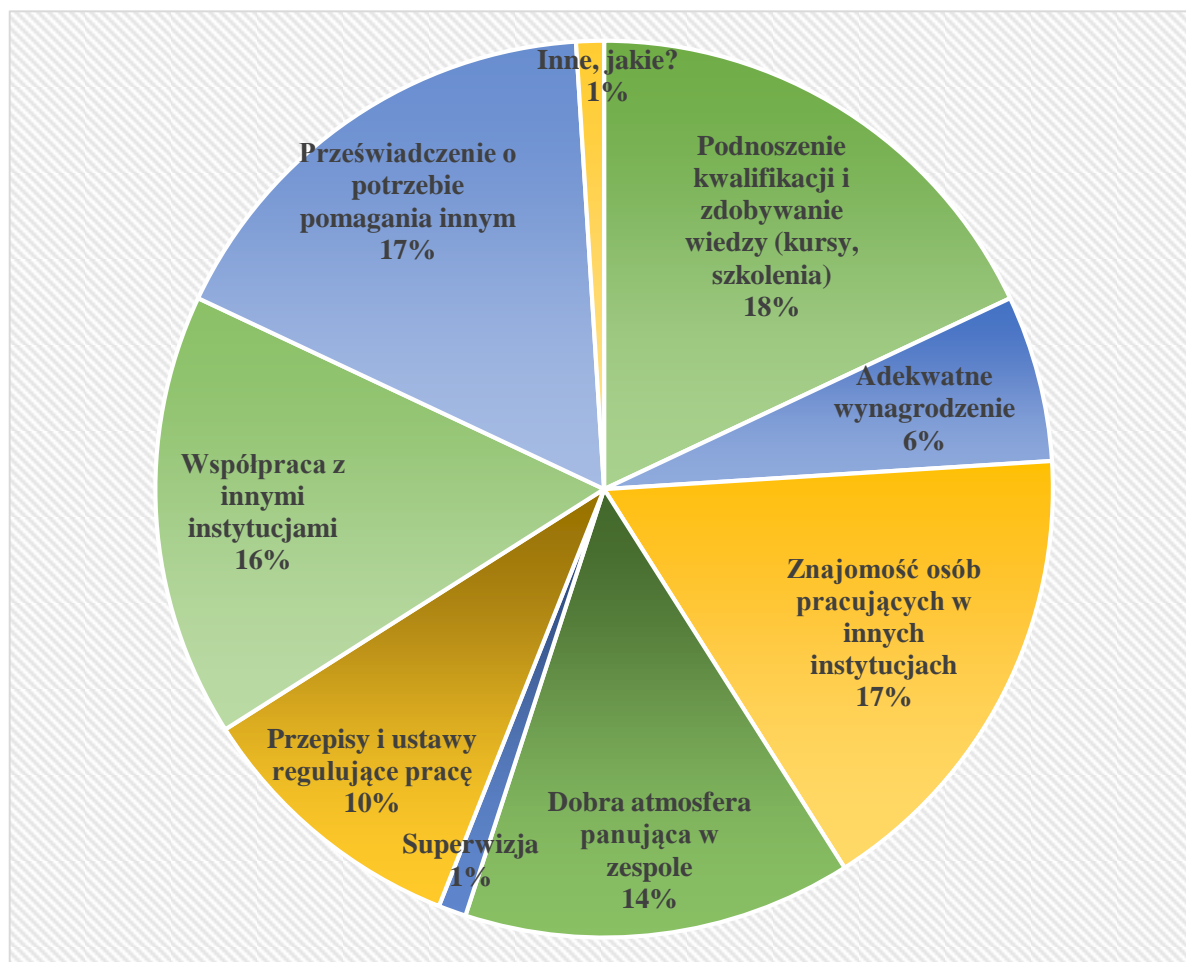
Występuje ono znacznie rzadziej, ale zapewne w połączeniu z czynnikami wymienionymi wcześniej, zdaje się znacząco wpływać na odczuwaną ocenę obciążenia w pracy.

PYTANIE 14 – Co ułatwia Panu/Pani pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

W tabeli i wykresie poniżej przedstawiono uzyskane odpowiedzi od członków zespołów interdyscyplinarnych z terenu powiatu buskiego.

Czynniki ułatwiające pracę	Ilość %
Podnoszenie kwalifikacji i zdobywanie wiedzy (kursy, szkolenia)	18%
Znajomość osób pracujących w innych instytucjach	17%
Przeświadczenie o potrzebie pomagania innym	17%
Współpraca z innymi instytucjami	16%
Dobra atmosfera panująca w zespole	14%
Przepisy i ustawy regulujące pracę	10%
Adekwatne wynagrodzenie	6%
Superwizja	1%
Inne, jakie?	1%

Tabela 10. Czynniki ułatwiające pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Wykres 18. Czynniki ułatwiające pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przedstawione wyniki świadczą o różnorodności czynników wpływających na lepsze wykonywanie pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W pierwszej kolejności ankietowani wskazują na podnoszenie kwalifikacji i zdobywanie wiedzy (18%), co wpływa na profesjonalność wykonywania pracy i zwiększa możliwości udzielania pomocy. Następnie bardzo ważna jest znajomość osób w innych instytucjach (17%) oraz współpraca z innymi instytucjami (16%), umożliwia to interdyscyplinarne podejście do problemu przemocy, a także daje możliwość konsultacji problemu, porady oraz pomocy ze strony innych instytucji. Kolejnym ważnym czynnikiem ułatwiającym pracę jest przeświadczenie o potrzebie pomagania innym (17%), poczucie to jest bardzo ważne, szczególnie w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, gdzie praca jest żmudna i często jej efekty nie są widoczne. Świadomość posiadania wpływu i możliwości zmiany sytuacji życiowej osób

doświadczających przemocy obniża poziom wypalenia zawodowego oraz dodaje motywacji do codziennej pracy dla osób pomagających. Bardzo ważnymi czynnikami ułatwiającym pracę, według członków zespołów interdyscyplinarnych, są także: dobra atmosfera panująca w zespole (14%), jasne i czytelne przepisy i ustawy regulujące pracę (10%), adekwatne wynagrodzenie (6%) oraz możliwość korzystania z superwizji (1%).

Poniżej przedstawiono wymienione czynniki ułatwiające pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wyszczególnione przez członków zespołów interdyscyplinarnych w poszczególnych gminach.

Rodzaj pomocy	Pacanów	Nowy Korczyn	Solec-Zdrój	Stopnica	Wiślica	Busko-Zdrój	Tuczępy	Gnojno
Podnoszenie kwalifikacji i zdobywanie wiedzy	12%	19%	13%	7%	15%	22%	30%	22%
Adekwatne wynagrodzenie	8%	5%	0%	13%	8%	5%	9%	0%
Znajomość osób pracujących w innych instytucjach	19%	14%	13%	20%	23%	22%	4%	22%
Dobra atmosfera panująca w zespole	19%	5%	25%	27%	15%	19%	0%	0%
Superwizja	0%	5%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Przepisy i ustawy regulujące pracę	4%	10%	0%	7%	8%	11%	26%	11%
Współpraca z innymi instytucjami	15%	19%	19%	13%	8%	14%	17%	33%
Przeświadczenie o potrzebie pomagania innym	23%	19%	31%	13%	23%	8%	13%	11%
Inne	0%	5%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

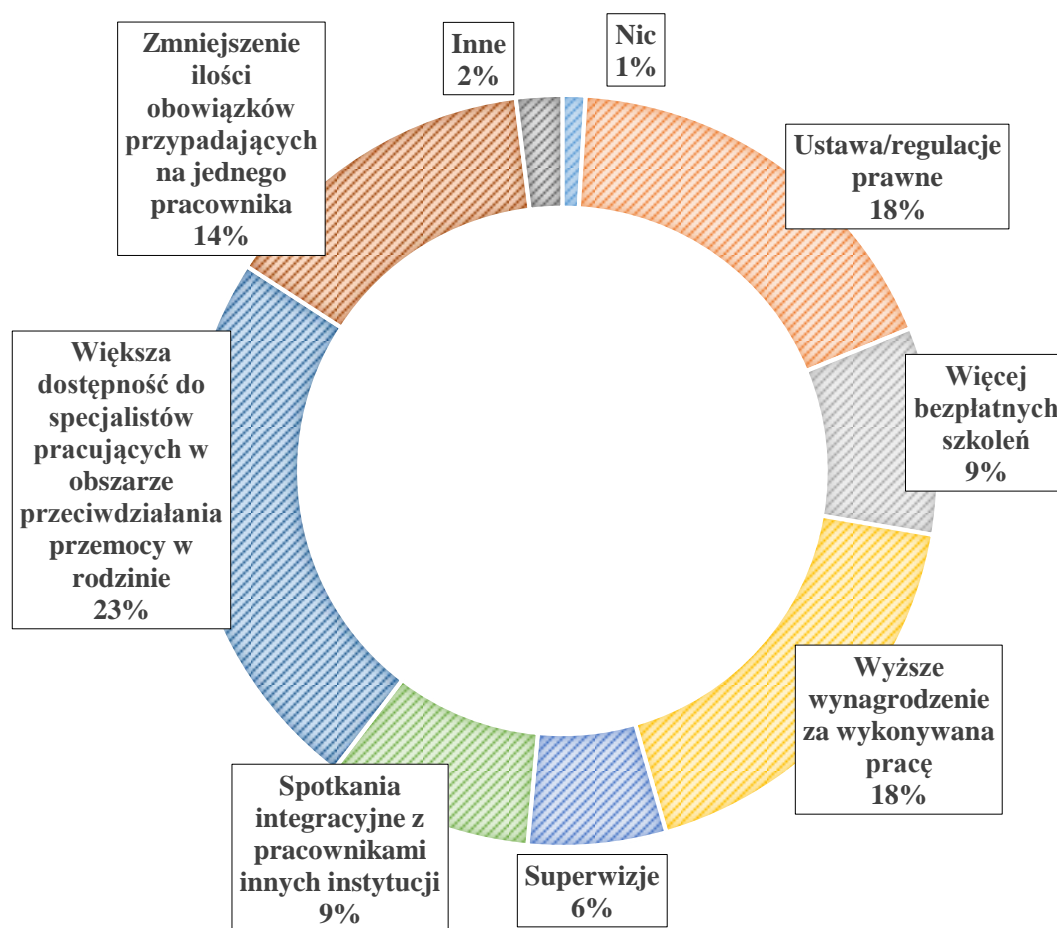
Tabela 11. Czynniki ułatwiające pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w poszczególnych gminach.

PYTANIE 15 – Co według Pana/Pani powinno się zmienić w systemie pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

W tabeli i wykresie poniżej przedstawiono wyniki uzyskanych odpowiedzi na terenie całego powiatu buskiego.

Jakie zmiany?	Ilość %
Większa dostępność do specjalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	24%
Wyższe wynagrodzenie za wykonywaną pracę	18%
Ustawa/regulacje prawne	18%
Zmniejszenie ilości obowiązków przypadających na jednego pracownika	14%
Więcej bezpłatnych szkoleń	9%
Spotkania integracyjne z pracownikami innych instytucji	9%
Superwizje	6%
Inne, jakie?	2%
Nic	1%

Tabela 12. Oczekiwane zmiany w pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Wykres 19. Oczekiwane zmiany w pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Członkowie zespołów interdyscyplinarnych wskazują na konieczność wprowadzenia zmian w systemie pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jako najważniejszą zmianę podają **zwiększenie dostępu do specjalistów** (24%), co świadczy o kluczowej roli profesjonalistów i prowadzenia przez nich odpowiednich działań w walce ze zjawiskiem przemocy w rodzinie, a także wskazuje na ich deficyt na terenie powiatu buskiego. Kolejnym podawanym czynnikiem jest **zwiększenie wynagrodzenia za wykonywaną pracę** (18%) - w dużej mierze decyduje to o satysfakcji zawodowej oraz przeciwdziałaniu obciążeniu pracą. Specjaliści pracujący w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wskazują także na konieczność **zmian ustaw/regulacji prawnych** (18%) i na **zmniejszenie ilości obowiązków przypadających na jednego pracownika** (14%). Otrzymane wyniki pokazują również istotną rolę zwiększania poziomu kompetencji

osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz nawiązywania bliższej współpracy między instytucjami poprzez udział w **bezpłatnych szkoleniach** (9%), **spotkaniach integracyjnych z pracownikami innych instytucji** (9%) oraz **superwizjach** (6%).

W tabeli poniżej zostały wypisane te zmiany, jakich oczekują członkowie zespołów interdyscyplinarnych w poszczególnych gminach.

Jakie zmiany?	Pacanów	Nowy Korczyn	Solec-Zdrój	Stopnica	Wiślica	Busko-Zdrój	Tuczępy	Gnojno
Ustawa/regulacje prawne	9%	20%	29%	14%	8%	9%	32%	29%
Więcej bezpłatnych szkoleń	17%	0%	0%	21%	8%	9%	9%	7%
Wyższe wynagrodzenie za wykonywaną pracę	13%	15%	12%	14%	38%	19%	18%	14%
Superwizje	4%	15%	6%	7%	0%	6%	0%	7%
Spotkania integracyjne z pracownikami innych instytucji	13%	0%	24%	14%	0%	9%	5%	7%
Większa dostępność do specjalistów	22%	25%	29%	7%	31%	25%	23%	29%
Zmniejszenie ilości obowiązków przypadających na jednego pracownika	17%	25%	0%	7%	15%	16%	14%	7%
Nic	0%	0%	0%	14%	0%	0%	0%	0%
Inne, jakie?	4%	0%	0%	0%	0%	6%	0%	0%

Tabela 13. Oczekiwane zmiany w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w poszczególnych gminach

Poniżej przedstawiono najistotniejszy element zmiany w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przedstawiany przez członków zespołów interdyscyplinarnych poszczególnych gmin.

- **Pacanów:** większy dostęp do specjalistów;
- **Nowy Korczyn:** zmniejszenie ilości obowiązków przypadających na jednego pracownika, większy dostęp do specjalistów;
- **Solec-Zdrój:** większy dostęp do specjalistów, zmiana ustaw/regulacji prawnych;
- **Stopnica:** więcej bezpłatnych szkoleń;
- **Wiślica:** wyższe wynagrodzenie za wykonywaną pracę;
- **Busko-Zdrój:** większy dostęp do specjalistów;
- **Tuczępy:** zmiana ustaw/regulacji prawnych;
- **Gnojno:** zmiana ustaw/regulacji prawnych, większy dostęp do specjalistów.

W celu poprawy funkcjonowania pracy zespołów interdyscyplinarnych i zmniejszenia poziomu ich wypalenia zawodowego, należy wziąć pod uwagę powyższe czynniki i przeanalizować możliwość ich wprowadzenia.

Celem przeprowadzonych badań była analiza skali i natężenia problemu przemocy występującej na terenie powiatu. Badany obszar dotyczył takich kwestii jak:

- postrzeganie przemocy, w tym jej definicji, według dorosłych mieszkańców powiatu,
- występowanie zjawiska przemocy ze względu na jej rodzaje,
- określenie skali oraz form przemocy w środowisku szkolnych oraz rodzinnym,
- identyfikacja przyczyn stosowania przemocy domowej,
- ocena poziomu świadomości odpowiedzialności karnej za stosowanie przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym.

3.3 PODSUMOWANIE BADAŃ

Wyniki badań ankietowych pokazują, że według specjalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu występuje **duże nasilenie zjawiska przemocy** (67%). Również dane zgromadzone z różnych instytucji powiatu buskiego wskazują wyraźny wzrost tego zjawiska. Duża liczba wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” oraz wyroków skazujących za przestępstwo z art. 207 kk świadczy tym samym o większej wrażliwości służb i większej ilości podejmowanych działań w walce z przemocą. Jednocześnie wszystkie podejmowane inicjatywy przyczyniają się do zwiększania świadomości społecznej, dotyczącej negatywnego wpływu zjawiska przemocy domowej.

Jak wynika z analizy ankiet, dominującym rodzajem przemocy na terenie powiatu buskiego jest **przemoc psychiczna** (52%) oraz **przemoc fizyczna** (28%). Jednakże specjaliści wskazują na występowanie w powiecie także zaniedbania (10%), przemocy ekonomicznej (8%) oraz seksualnej (2%). Każdą z tych rodzajów przemocy trudno udowodnić, a jeszcze trudniej zgłosić. Wyniki badań pokazują, że największym czynnikiem powstrzymującym osoby przed szukaniem pomocy jest **wstyd** (26%), **zależność ekonomiczna od sprawcy** (18%) i **lęk** (16%). Dlatego przypuszcza się, że duża liczba przypadków przemocy domowej nigdy nie zostanie ujawniona.

Jednocześnie, zebrane dane pokazują, że instytucją, która najczęściej wszczyna procedurę w sytuacji przemocy w rodzinie jest Policja. W 2017 r. aż 96% „Niebieskich Kart” zostało zainicjowanych przez Policję. Najczęściej ma to miejsce podczas interwencji w środowisku i może wskazywać to na przeciążenie funkcjonariuszy Policji taką rolą. Wskazane jest zatem, aby również pozostałe uprawnione do tego instytucje (pomoc społeczna, oświata, GKRPA oraz służba zdrowia) częściej wszczynały tę procedurę, co pozwoli na wykrywanie większej ilości przypadków przemocy w rodzinie.

Większość specjalistów pracujących w zespołach interdyscyplinarnych (68%) ocenia, że osobom doświadczającym przemocy można skutecznie pomóc. Wskazuje to na dużą chęć niesienia pomocy i wiarę w możliwości, jakie służby i instytucje pomocowe oferują osobom uwikłanym w przemoc.

Przemoc charakteryzuje się tym, że nie zakończy się samoistnie z czasem i nie zostanie zwalczona bez pomocy zewnętrznej. Jednocześnie, chcąc skutecznie przeciwdziałać zjawisku

przemocy w rodzinie, należy podjąć wspólne działania interdyscyplinarne. Przedstawione wyniki badań wskazują jednoznacznie, że **niezbędna jest współpraca wszystkich członków zespołów interdyscyplinarnych: pracowników socjalnych, policji, sądu, GKRPA, oświaty oraz służby zdrowia**. Specjaliści przyznają, że wszystkie wymienione wyżej instytucje i osoby powinny wzajemnie współpracować i uzupełniać swoje zadania.

Wyniki badań wskazują, że przyczyna występowania przemocy domowej leży w różnego rodzaju czynnikach, takich jak: uzależnienia (33%), nieumiejętność rozwiązywania konfliktów (12%), brak kontroli nad emocjami (10%), wcześniejsze doświadczenia przemocy w rodzinie (10%) czy szeroko pojęte problemy rodzinne (9%). Świadczy to o tym, że wiele z tych czynników może istnieć jednocześnie i prowadzić do powstania zjawiska przemocy w rodzinie. Ze względu na tak złożoną etiologię problemu, nie jest łatwe znalezienie jednego rozwiązania, zwalczającego powstawanie przemocy. Należy jednak sięgnąć do źródeł problemów, a nie tylko oddziaływać na skutki przemocy, tak aby historia nie mogła się już powtarzać.

Taką tezę potwierdzają wyniki prowadzonych badań. Członkowie zespołów interdyscyplinarnych wyrazili jednoznaczną opinię, że priorytetowa w zwalczaniu przemocy domowej jest pomoc profesjonalistów: psychologów i terapeutów (25%). Świadczy to o konieczności prowadzenia działań specjalistycznych, takich jak: **terapia i poradnictwo psychologiczne, terapia uzależnień, czy program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie**. Co czwarta osoba, pracująca w zespole interdyscyplinarnym twierdzi, że w pierwszej kolejności osoby doświadczające przemocy w rodzinie potrzebują pomocy **Ośrodka Interwencji Kryzysowej**. Podyktowane jest to głównie tym, iż w tej instytucji można otrzymać kompleksową specjalistyczną pomoc psychologiczną, prawną oraz socjalną w postaci możliwości skorzystania z miejsca tymczasowego schronienia. Oprócz pomocy psychologicznej według badanych skuteczne w zapobieganiu przemocy w rodzinie na terenie powiatu są także: **izolacja sprawcy (25%), procedura „Niebieskie Karty” (17%) oraz nadzór kuratora (15%)**.

ROZDZIAŁ IV: CELE PROGRAMU I ZAKŁADANE DZIAŁANIA

4.1. CELE PROGRAMU

Niniejszy Program ma za zadanie realizację celu głównego oraz celów szczegółowych, które zostały przedstawione poniżej.

Cel główny:

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie na terenie powiatu buskiego.

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie ochrony oraz profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz świadkom przemocy w rodzinie.
2. Podejmowanie działań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Działania profilaktyczne służące zapobieganiu zjawisku przemocy w rodzinie.
4. Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie postrzegania i przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.
5. Podnoszenie efektywności działań i współpracy instytucji lokalnych w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4.2. ZAKŁADANE DZIAŁANIA

Zadania zaplanowane do realizacji w ramach Programu mają z jednej strony charakter profilaktyczny, prewencyjny, z drugiej zaś służą zwalczaniu już istniejącego problemu przemocy w rodzinie i jego negatywnych konsekwencji. Zakładane działania:

1. Kontynuacja działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Busku-Zdroju wraz z miejscami hostelowymi oraz obsadą etatową dla specjalistów z zakresu psychologii, prawa i pomocy społecznej.
2. Udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia ofiarom i świadkom przemocy domowej (indywidualna diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie, budowanie planu bezpieczeństwa i pomocy, poradnictwo psychologiczne).
3. Prowadzenie grup wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie.
4. Prowadzenie grup wsparcia dla młodzieży.
5. Rozwijanie poradnictwa psychologicznego dla osób będących w kryzysie oraz przeżywających trudne sytuacje rodzinne i życiowe.
6. Organizacja warsztatów wychowawczych i spotkań psychoedukacyjnych dla rodziców, kształtujących prawidłowe postawy wychowawcze i rodzicielskie.
7. Udzielanie informacji nt. szkodliwości przemocy domowej oraz możliwości uzyskania pomocy w sytuacji jej doświadczania, zapewnienie stałej dostępności do materiałów informacyjnych (ulotek, informacji na stronach internetowych).
8. Podnoszenie kompetencji zawodowych kadry pracującej w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.
9. Realizacja kampanii społecznych, festynów rodzinnych i spotkań edukacyjnych.
10. Organizacja szkoleń oraz spotkań doskonalących dla członków Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych oraz osób zaangażowanych w lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zakładane działania będą realizowane w miarę możliwości finansowych realizatora. Kontynuacja działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Busku-Zdroju wraz z miejscami hostelowymi oraz obsadą etatową dla specjalistów z zakresu psychologii, prawa, pomocy społecznej będzie możliwe do wykonania przy wsparciu pozyskanych środków z Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021-2027.

4.3. UZASADNIENIE ZAKŁADANYCH DZIAŁAŃ

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkom rodziny, które narusza ich prawa i dobra osobiste, powodując cierpienia i szkody. Osoba doznająca przemocy nie jest w stanie sobie sama poradzić z tym problemem, często nie jest w stanie nawet dostrzec grożącego jej niebezpieczeństwa i spustoszeń, jakie dokonują się w jej psychice. Dlatego ważnym elementem działań na rzecz ochrony ofiar jest zapewnienie im specjalistycznej pomocy i wsparcia indywidualnego oraz grupowego, zapewnienie poradnictwa psychologicznego i prawnego, pomocy socjalnej oraz odpowiedniej opieki pedagogicznej względem dzieci, jako świadków przemocy, a w uzasadnionych sytuacjach także zapewnienie schronienia. Zadanie to będzie realizowane przez prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Busku-Zdroju wraz z miejscami hostelowymi.

Aktualnie na terenie powiatu istnieje taki Ośrodek. Został utworzony w 2017 r. w ramach projektu „Nowy Start-Nowe Życie” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Dzięki realizacji kolejnego projektu „Dla Dobra Rodziny” możliwa jest kontynuacja jego działalności do sierpnia 2021 r. Społeczeństwo z powiatu buskiego ma możliwości dostępu do bezpłatnej pomocy psychologa, a także innych specjalistów: prawnika, pracownika socjalnego, lekarza psychiatry, terapeuty uzależnień/specjalisty do pracy z osobami stosującymi przemoc. Powiat posiada także miejsca tymczasowego schronienia dla osób doznających przemocy. Jednocześnie, ciągle zwiększa się liczba poszczególnych mieszkańców zgłaszających sytuacje kryzysowe, potrzebujących pomocy specjalistów. Z roku na rok przybywa coraz więcej klientów, borykających się z trudnymi sytuacjami w swoim życiu, którzy korzystają z oferowanego wsparcia, dlatego niezbędna jest kontynuacja działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Efektywna interwencja kryzysowa jest także istotnym czynnikiem przeciwdziałającym wykluczeniu oraz niwelującym skutki przemocy. Jednak najważniejszym czynnikiem, odkrywającym niebagatelną rolę dla ofiar i sprawców przemocy, jest przede wszystkim dostępność do specjalistycznej pomocy. Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz udzielanie schronienia osobom doznającym przemocy w rodzinie są zadaniami powiatu wpisanymi w ustawę o pomocy

społecznej oraz ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Pomoc w ramach Ośrodka pozwala na profesjonalne i kompleksowe realizowanie ustawowych zadań powiatu.

Działania podejmowane przez psychologów pozwalają na objęcie niezbędną pomocą i wsparciem osób będących w kryzysie, przeżywających trudne sytuacje życiowe i rodzinne, tak, aby można było ukształtować w nich odpowiednią postawę społeczną, nauczyć konstruktywnych sposobów wychodzenia z kryzysu oraz radzenia sobie z problemami. Pozwalają także na zmianę negatywnych wzorców społecznych oraz zapobiegają wystąpieniu zjawiska przemocy domowej i minimalizowaniu jej skutków.

Terapeuta uzależnień/specjalista do pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie w ramach swoich spotkań ma możliwość oddziaływania wobec sprawców przemocy domowej, które mają na celu powstrzymanie agresywnego zachowania sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie. Terapeuta wpływa na postawę osób stosujących przemoc w celu zmniejszenia ryzyka dalszego stosowania przez nich przemocy oraz zwiększenia ich zdolności do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie.

Realizacja warsztatów wychowawczych i spotkań psychoedukacyjnych skutkuje nabyciem większej wiedzy wśród rodziców, a ci, którzy w swoich domach doświadczali kiedyś przemocy mają możliwość popatrzeć na swoje negatywne doświadczenia życiowe tak, aby ich nie powielać na swoich dzieciach. W konsekwencji nauka odpowiednich metod wychowawczych pozwala na zapobieganie demoralizacji dzieci i młodzieży, daje możliwość otoczenie ich należytą opieką oraz na niwelowanie negatywnych komunikatów rodzinnych.

Dzięki podejmowaniu przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej kampanii społecznych oraz rozpowszechnianiu informatorów na temat przemocy w rodzinie zwiększa się świadomość społeczna wśród mieszkańców powiatu buskiego, że jest to zjawisko, które nie powinno nigdy wystąpić oraz że znęcanie się jest przestępstwem. Ważną rzeczą jest położenie nacisku na obalanie mitów i stereotypów na temat przemocy w rodzinie oraz przekazanie wiedzy osobom dorosłym i młodzieży na temat przysługujących im praw, możliwości korzystania z pomocy oraz dostępnych miejsc wsparcia.

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej jest możliwe jedynie we współpracy lokalnych instytucji i służb w ramach zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych,

których praca zakłada wspólne wypracowanie planu działania odnośnie występującej trudnej sytuacji w rodzinie. Aby współpraca instytucji przebiegała na najwyższym poziomie, osoby w niej uczestniczące powinny stale podnosić swoje kwalifikacje zawodowe, dzięki temu będzie możliwe prowadzenie adekwatnych oddziaływań i stosowanie odpowiednich form pracy z osobami uwikłanymi w przemoc i stosującymi przemoc w rodzinie. Także wspólny udział przedstawicieli różnych instytucji w konferencjach organizowanych na terenie powiatu przyczyni się do zacieśnienia współpracy pomiędzy odpowiednimi jednostkami.

ROZDZIAŁ V: REALIZACJA PROGRAMU

5.1. REALIZATORZY PROGRAMU

W założeniu Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 ma stanowić w powiecie buskim interdyscyplinarną strategię działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej realizowaną przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie, zarówno na poziomie gmin jak i powiatu.

Założenia programowe w skutecznym osiągnięciu założonych celów i rezultatów przewidują współpracę z wieloma instytucjami i organizacjami, którymi są:

- Starostwo Powiatowe w Busku-Zdroju
- Ośrodki Pomocy Społecznej
- Zespoły Interdyscyplinarne,
- Sąd Rejonowy w Busku-Zdroju,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Prokuratura Rejonowa w Busku-Zdroju,
- Policja,
- Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Instytucje pozarządowe.

Cele programu realizowane będą w formie ciągłej pracy przez cały okres obowiązywania programu. Działania będą miały charakter zarówno profilaktyczny (promowanie, propagowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy i nowatorskich rozwiązań), edukacyjny (upowszechnianie wiedzy na temat przemocy i jej negatywnych skutków, kształtowanie właściwych postaw, w tym braku akceptacji dla przemocy), pomocowy (specjalistyczne poradnictwo, działania korekcyjno-edukacyjne, informowanie o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy), wspierający (wsparcie merytoryczne

i praktyczne służb pomocowych, wzmacnianie i aktywizowanie instytucji i organizacji, rozwój instytucjonalny, współpraca i wymiana doświadczeń).

Koordynatorem realizacji działań zapisanych w Programie jest Ośrodek Interwencji Kryzysowej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju. Ocenę realizacji poszczególnych działań programu w roku kalendarzowym dokonywać będzie Rada Powiatu w Busku-Zdroju po przedłożeniu stosownego rocznego sprawozdania przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie bądź Kierownika Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

5.2. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie finansowany będzie z budżetu Powiatu Buskiego. Ponadto ze środków otrzymanych z budżetu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, Wojewody Świętokrzyskiego, samorządów gminnych, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także przy wsparciu środków uzyskanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, poprzez aplikowanie o te środki w ramach sporządzanych projektów uwzględniających działania zwalczające przemoc w rodzinie oraz działania profilaktyczne eliminujące zjawisko przemocy w powiecie buskim.

5.3. OCZEKIWANE REZULTATY

Spodziewanymi efektami realizowanego Programu będą:

- Zmniejszenie liczby zachowań przemocowych na terenie powiatu.
- Udzielanie profesjonalnej pomocy dla ofiar i świadków przemocy domowej.
- Wzrost liczby osób objętych wsparciem psychologicznym.
- Wzrost liczby ofert form pomocy dla ofiar i świadków przemocy domowej.
- Redukcja zachowań przemocowych u osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym.
- Podniesienie skuteczności pomocy świadczonej na rzecz osób doznających przemocy.
- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy.

- Wzrost efektywności współpracy instytucji działających na rzecz osób doznających przemocy domowej.
- Podniesienie kompetencji zawodowych osób zaangażowanych w lokalnym systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie dostępności do informacji o instytucjach, placówkach i innych podmiotach działających na rzecz osób doświadczających przemocy.
- Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w związku z informacjami o osobach i rodzinach zagrożonych przemocą domową.

5.4. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Dla zbadania skuteczności programu, w trakcie jego realizacji oraz po jej zakończeniu, przeprowadzona zostanie ewaluacja. Szersze spojrzenie na program oraz sposób jego wdrażania, dokonane w drodze identyfikacji i oceny celów, sposobów realizacji, długofalowych efektów programu, dostarczy wniosków, co do skuteczności programu oraz ewentualnych potrzeb związanych ze wzmocnieniem oddziaływania programu, usprawnienia procesów zarządzania czy modyfikacji lub zmian priorytetowych kierunków działań.

Opracowała:

**Urszula Surma-Bednarska - Kierownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej / psycholog,
pod kierownictwem Anety Chwalik - Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy
Rodzinie w Busku-Zdroju.**

Załącznik 1. Harmonogram realizacji działań w ramach Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2025

Cel główny: Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie na terenie powiatu buskiego.			
Cele szczegółowe Programu	Planowane działania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny
1. Zapewnienie ochrony oraz profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz świadkom przemocy w rodzinie.	Kontynuacja działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Busku-Zdroju wraz z miejscami tymczasowego schronienia oraz obsadą etatową dla specjalistów z zakresu psychologii, prawa i pomocy społecznej.	Na bieżąco w latach 2021 – 2025.	Zarząd Powiatu w Busku-Zdroju, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju.
	Udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia ofiarom i świadkom przemocy domowej (indywidualna diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie, budowanie planu bezpieczeństwa i pomocy, poradnictwo psychologiczne).	Na bieżąco w latach 2021 – 2025.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2021-2025

	Prowadzenie grup wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie.	Na bieżąco w latach 2021 – 2025.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju.
	Prowadzenie grup wsparcia dla młodzieży.	Na bieżąco w latach 2021 – 2025.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju.
2. Podejmowanie działań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	Prowadzenie spotkań specjalistów z osobami stosującymi przemoc w rodzinie (osób skierowanych przez sąd, kuratorską służbę sądową, zespoły interdyscyplinarne oraz zgłaszających się indywidualnie).	Na bieżąco w latach 2021 – 2025.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju.
3. Działania profilaktyczne służące zapobieganiu zjawisku przemocy w rodzinie.	Świadczenie poradnictwa psychologicznego dla osób będących w kryzysie oraz przeżywających trudne sytuacje rodzinne i życiowe.	Na bieżąco w latach 2021 – 2025.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju.
	Organizacja warsztatów wychowawczych i spotkań psychoedukacyjnych dla rodziców, kształtujących prawidłowe postawy wychowawcze i rodzicielskie.	Na bieżąco w latach 2021 – 2025.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju.
4. Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie postrzegania i przeciwdziałania	Realizacja kampanii społecznych, festynów rodzinnych i spotkań edukacyjnych.	Na bieżąco w latach 2021 – 2025.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju.
	Udzielanie informacji nt. szkodliwości przemocy domowej oraz możliwości uzyskania	Na bieżąco w latach 2021 – 2025.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2021-2025

zjawisku przemocy w rodzinie.	pomocy w sytuacji jej doświadczania, zapewnienie stałej dostępności do materiałów informacyjnych (ulotek, informacji na stronach internetowych).		w Busku-Zdroju.
5. Podnoszenie efektywności działań i współpracy instytucji lokalnych w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Organizacja szkoleń oraz spotkań doskonalących dla członków Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych oraz osób zaangażowanych w lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Na bieżąco w latach 2021 – 2025.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju.
	Podnoszenie kompetencji zawodowych kadry pracującej w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.	Na bieżąco w latach 2021 – 2025.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju.

Uzasadnienie

Podstawą prawną opracowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ([Dz.U. 2020 poz. 218](#) z póź. zm.).

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ww. ustawy „do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.